

OPLEIDINGSPROFIEL HBO-BACHELOR DIERMANAGEMENT

Bezoekadres
Agora 1
8934 CJ Leeuwarden
058-2846352

OPLEIDINGSPROFIEL HBO-BACHELOR DIERMANAGEMENT

Voorwoord

De opleiding Diermanagement bestaat sinds 1992. Haar positie is uniek in Nederland en daarbuiten: Van Hall Larenstein in Leeuwarden is de enige Hbo-instelling met een opleiding met croho-nummer 34333 (Opleiding Diermanagement). Omdat de opleiding slechts op een plaats wordt aangeboden, is er geen landelijk opleidingsoverleg en lijkt het niet zinnig om een landelijk opleidingsprofiel op te stellen. Bij de voorbereiding van de overgang naar een nieuw onderwijssysteem in 2002 heeft de opleiding besloten om voor zichzelf toch een “landelijk” opleidings- en beroepsprofiel op te stellen, zij het dat het slechts 1 opleiding betrof. Achteraf is dit een goede beslissing geweest, want het opstellen van een dergelijk profiel in nauw overleg met het werkveld is een essentiële stap gebleken in de overgang van een modulair thematisch onderwijssysteem naar een eigentijdse persoonsgerichte leer methode in 2005: het competentiegerichte onderwijs.

In 2010 heeft de HBO-raad de procedure voor het op- en vaststellen en actualiseren aangepast in verband met de door hogescholen vastgestelde HBO-standaard. Aangezien Diermanagement nog steeds een unieke opleiding is, was het ook nu niet per se noodzakelijk om een profiel op te stellen. De hogeschool van Hall Larenstein wil echter toch verantwoording afleggen dat de opleiding Diermanagement recht doet aan de gezamenlijk vastgestelde HBO-standaard. Daarom heeft de opleiding het opleidingsprofiel uit 2002 geactualiseerd. Het profiel beschrijft wat Diermanagers met een HBO-Bachelor moeten kennen en kunnen, gebaseerd op een gevalideerd beroepsprofiel en gerelateerd aan vastgestelde criteria voor Hbo-niveau en HBO-standaard.

Namens de opleiding Diermanagement,

Jos Vaas

Leeuwarden, januari 2013

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	9
2	LIJST VAN BEGRIPPEN/AFKORTINGEN	11
3	DIERMANAGEMENT EN BEROEPENVELD	13
	3.1 DIERMANAGEMENT	13
	3.1.1 Missie	13
	3.1.2 Diermanager	13
	3.2 HET BEROEPENVELD	13
	3.2.1 Ontwikkelingen in het beroepenveld	13
	3.2.2 Het beroepenveld, de functies en de taken	14
4	DIERMANAGEMENT EN COMPETENTIES	17
	4.1 OPBOUW VAN DE OPLEIDING	17
	4.2 BEROEPSCOMPETENTIES	17
	4.3 KENNIS, VAARDIGHEDEN EN HOUDINGEN	19
	4.3.1 Kennis	19
	4.3.2 Vaardigheden	20
	4.3.3 Houdingen	21
	4.4 HBO-NIVEAU EN HBO-STANDAARD	21
	4.4.1 Hbo-niveau	21
	4.4.2 HBO-standaard	22
5	RAADPLEGING EN VALIDERING WERKVELD	25
	BRONVERMELDING	27
	BIJLAGEN	28

1 Inleiding

Aanleiding

Sinds 1997 is iedere HBO-bachelor opleiding in principe¹ gehouden een landelijk opleidingsprofiel op te stellen. Dit is het resultaat van afspraken gemaakt door de hogescholen, verenigd in de HBO-raad, met werkgeverskoepels in de vorm van een convenant. Een dergelijk profiel beschrijft welke competenties een afgestudeerde van een opleiding moet hebben, wat hij moet kennen en kunnen om op startersniveau in dat werkveld professioneel te kunnen functioneren. Ook moet dat profiel gevalideerd worden door dat werkveld zelf. Een profiel biedt duidelijkheid aan studenten, docenten en personen uit het werkveld en met een dergelijk profiel kan de opleiding verantwoording afleggen naar de binnen- en de buitenwereld. Een profiel bijvoorbeeld is nodig bij accreditatie door de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO).

Er zijn ook afspraken gemaakt in de HBO-raad over de actualisering van de opleidingsprofielen. In 2010 is besloten dat de HBO-bachelor opleidingen zullen voldoen aan de HBO-standaard. Dit betekent dat opleidingen er voor zorg dragen dat studenten - in nationale zowel als in internationale context - beschikken over:

- Een gedegen theoretische basis
- Onderzoekend vermogen
- Voldoende professioneel vakmanschap
- Beroepsethiek en maatschappelijke oriëntatie

Bovenstaande vormde de aanleiding om het eigen opleidingsprofiel van Diermanagement te actualiseren en zodoende recht te doen aan de HBO-standaard.

Doelen opleidingsprofiel

“Je studeert Diermanagement”, zeg je? “Wat is dat eigenlijk, Diermanagement?”

Dit opleidingsprofiel gaat in op deze vraag. Het profiel probeert duidelijk te maken wat Diermanagement is en geeft een beschrijving van het beroepenveld waarin afgestudeerde Diermanagers terecht komen, in welke beroepen ze terecht kunnen komen, welke taken ze moeten kunnen verrichten en over welke competenties (kennis, vaardigheden en houdingen) ze dienen te beschikken. Als illustratie van de soort functies waarin Diermanagers terechtkomen, is in bijlage V een serie representatieve testimonials opgenomen waarin Diermanagers hun functies beschrijven.

Verder wordt uitgebreid ingegaan op het Hbo-niveau en de HBO-standaard. Zowel de opleiding als het werkveld heeft er belang bij dat het niveau van de afgestudeerde diermanager aansluit bij de eisen van dat werkveld, nationaal zowel als internationaal, en dat de afgestudeerde beschikt over de eigenschappen die zijn geformuleerd in de HBO-standaard. Doel van dit document is om aan te geven op welke manier de opleiding voldoet aan die ijkpunten.

Tenslotte wordt in dit profiel beschreven op welke manieren het voor Diermanagement relevante beroepenveld een rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van het opleidingsprofiel, i.c. de ontwikkeling van competentiegericht onderwijs, en bij de uiteindelijke validering daarvan. De rol van het werkveld in de ontwikkeling en actualisering van de opleiding is trouwens geen statische: de opleiding houdt op verschillende manieren en op frequente basis voeling met dat werkveld en gebruikt de feedback om de Diermanagement student nog beter op zijn latere functie in het werkveld voor te bereiden.

¹ Voor opleidingen die slechts door 1 hogeschool worden aangeboden is een opleidingsprofiel niet verplicht maar mag de hogeschool zelf besluiten om een profiel op te stellen en te laten valideren

Structuur opleidingsprofiel

Dit document is volgt opgebouwd: na deze inleiding volgt in hoofdstuk 2 een verklaring van de belangrijkste gebruikte begrippen. In hoofdstuk 3 wordt een uitleg geven over wat een Diermanager is en hoe zijn beroepenveld er uitziet, wat betreft ontwikkelingen, beroepen, functies en taken. Het eerste deel van hoofdstuk 4 gaat in op de wijze waarop de opleiding dat beeld van het werkveld heeft vertaald in opbouw van de opleiding en in beroepscompetenties: de competenties worden expliciet beschreven met betrekking tot aanboden kennis, vaardigheden en houdingen, gespecificeerd per major. In het tweede deel van hoofdstuk 4 wordt uitgelegd hoe de opleiding voldoet aan de criteria gesteld voor niveau (Dublin descriptors) en inhoud (HBO-standaard). In hoofdstuk 5 wordt uiteengezet hoe het werkveld is betrokken bij het opleidingsprofiel. In de bijlagen is relevante achtergrondinformatie opgenomen

2 Lijst van begrippen/afkortingen

Beroepsprofiel	De beschreven verzameling activiteiten, taakgebieden en rollen van een beroepsbeoefenaar.
Competentie	Combinatie van kennis, vaardigheden, attituden en persoonskenmerken die een persoon gebruikt om te functioneren naar de eisen die gesteld worden in een specifieke context (arbeids-, opleidings-, maatschappelijke -, culturele context).
Competentiegericht onderwijs	Onderwijs waarin de doelstellingen zijn geformuleerd in termen van (beroeps)competenties en echte beroepspraktijksituaties en taken.
Dublin descriptor	Het internationaal geaccepteerde niveau waaraan een bachelor dient te voldoen
EAC	Externe Adviescommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van het werkveld.
EAZA	European Association of Zoos and Aquaria. De grootste organisatie van dierentuinen en aquaria in de wereld, met meer dan 300 leden in Europa en het nabije oosten. De leden werken samen aan collectieplanning en behoud van dieren in het wild en moeten voldoen aan richtlijnen en standaarden bedoeld ter professionalisering van de leden.
IOWO	IOWO is een onafhankelijk onderwijsadviesbureau gelieerd aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Heeft in 2003 een onderzoek verricht naar de relevantie van de competenties van Diermanagement.
Lectoraat Welzijn van Dieren	Het lectoraat Welzijn van Dieren is verbonden aan de opleidingen Diermanagement en Dier- en Veehouderij. Het lectoraat bestaat uit de lector, een kenniskring met docenten uit de opleidingen en een externe klankbordcommissie. Vanuit het lectoraat is aandacht voor proefdieren, gezelschaps- en recreatiedieren, plaagdieren en dierentuindieren, maar ook voor varkens, pluimvee en runderen.
Non-productiedieren	Dieren die geen deel uitmaken van de voedselketen zoals: sport- en recreatiedieren, proefdieren, dieren in dierentuinen en kinderboerderijen en dieren in het wild.
Werkveld	Verzameling van alle organisaties, beroepen, functies waarin de afgestudeerde bachelor Diermanagement werkzaam is
WUR = Wageningen UR	Wageningen Universiteit & Research Center.

3 Diermanagement en beroepenveld

3.1 Diermanagement

3.1.1 Missie

De opleiding Diermanagement is dé managementopleiding op het gebied van mens-dierrelaties en welzijn van dieren, die door resultaatgerichte eigentijdse leermethoden, ten aanzien van persoon en beroep op renderende wijze voorziet in een maatschappelijke behoefte en een wezenlijke bijdrage levert aan de verdere professionalisering van het (inter)nationale werkveld.

3.1.2 Diermanager

De opleiding Diermanagement richt zich op de sector non-productiedieren. Het aandachtsgebied van de opleiding heeft de afgelopen jaren een sterke ontwikkeling doorgemaakt. Het 'dier' is in de maatschappij steeds populairder geworden, de belangstelling voor het dier in de verschillende media is gegroeid, mensen houden steeds meer dieren en dieren worden steeds vaker en meer divers ingezet voor de mens, zoals voor educatie, recreatie, gezelschap en in de humane zorg. De groei van de bevolking met de daaruit volgende verstedelijking van het platteland legt een zwaardere druk op de natuur en stelt hogere eisen aan het beheer van plant en dier. De natuurbeleving van mensen verschuift van gebruiksnatuur naar wilde natuur, er is een groter besef van het belang van de wilde natuur, van het belang van biodiversiteit en soortenbeheer. Mede door de opkomst van een partij als de Partij voor de Dieren is ook de politiek een steeds grotere rol gaan spelen. De overheid stelt hogere eisen aan gezondheid en welzijn van het dier en er is meer toezicht op het naleven van die eisen.

Dit is de habitat voor de diermanager. Competente mensen zijn nodig:

- om deze ontwikkelingen op een professionele manier in goede banen te leiden, en ze niet ten koste te laten gaan van de eigenwaarde van het dier bij gebruik door de mens;
- die het beleid van de Nederlandse overheid en de richtlijnen van de EU kunnen uitvoeren;
- die weten hoe de gezondheid en het welzijn van het dier te waarborgen, die ethische afwegingen kunnen maken over het gebruik van dieren;
- die als intermediair kunnen fungeren tussen de mens in de maatschappij en de dieren(populaties).

De opleiding Diermanagement, het brede werkveld bestrijkend met zes majors, speelt hierop in door mensen op te leiden die over de juiste competenties beschikken om verschillende rollen te kunnen vervullen in het werkveld, nationaal en internationaal.

Kenmerkend voor de diermanager is dat hij zich bezighoudt met de mens-dierrelatie met dierenwelzijn als belangrijk uitgangspunt. De opleiding heeft in 2006 een lectoraat Welzijn van Dieren toegewezen gekregen dat haar hierbij ondersteunt. De afgestudeerde diermanager is een gespecialiseerde generalist die op innovatieve wijze een bijdrage levert aan de verdere professionalisering van het werkveld.

3.2 Het beroepenveld

3.2.1 Ontwikkelingen in het beroepenveld

De opleiding Diermanagement richt zich op de sector non-productiedieren, een sector die nog voortdurend in ontwikkeling is. Ze leidt beginnende professionals op die zich bezighouden met het beheer van dierpopulaties, met kennis en inzicht in de fysiologische behoeften van het dier, met gebruik van recht en regelgeving op het gebied van dieren. Hierbij is de diermanager in staat om ethische afwegingen te maken over diergebruik en die over te brengen naar betrokken partijen. De arbeidsmarkt voor Diermanagement levert een veelzijdig beroepsbeeld, omdat de opleiding niet alleen het dier, maar ook de mens-dierrelatie als uitgangspunt heeft. In het werkveld en met name op het gebied van de relatie tussen mens en dier zijn verschillende ontwikkelingen gesignaleerd. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- veranderingen in zowel nationale als internationale wet- en regelgeving (bijvoorbeeld het teruggeven van landbouwgronden aan de natuur);
- toenemende politieke en maatschappelijke druk m.b.t. verbetering van welzijn van dieren;
- het daarmee gepaard gaande belang van invoering van kwaliteits- en andere zorgsystemen;
- het groeiend verzet tegen het gebruik van proefdieren en de toenemende vraag naar dierproefalternatieven;
- het toepassen van het duurzaamheidsprincipe (rentmeesterschap);
- het belang van biodiversiteit en soortbeheer (Natura 2000);
- de groei van ecotoerisme;
- de groeiende druk op de natuur (recreatie versus economische belangen versus het dier in de natuur);
- de professionalisering van de sector Diermanagement in het algemeen en die van sectoren als de paardenhouderij, zoo management en zorgdieren in het bijzonder;
- de rol van onderwijs en educatie op het gebied van dierversorgung, dierenhouderij en natuur;
- de verandering van natuurbeleving, waarbij enerzijds de mens meer vervreemd van de natuur, en anderzijds de natuurbeleving verschuift van gebruiksnatuur naar wilde natuur
- de toenemende inzet van dieren als onderdeel van een therapie en/of activiteit met als doel vergroting van de levenskwaliteit van de mens.

De afgestudeerde diermanager is opgeleid om een bijdrage te leveren aan het vormgeven en het invullen van deze ontwikkelingen of het oplossen van problemen die het gevolg zijn van die ontwikkelingen.

3.2.2 Het beroepenveld, de functies en de taken

Als voorbereiding op de vernieuwing van de opleiding is in het project Kern en Profiel in 2002 vastgesteld dat het werkveld van de opleiding Diermanagement zeer breed is en de daarin uitgeoefende functies en daarmee beroepstaken zeer divers zijn. In de sector zijn verschillende organisaties en bedrijven actief, zowel nationaal als internationaal, zoals organisaties op het terrein van wet- en regelgeving en welzijn van dieren, overheden, natuureducatie, onderwijs, diervoederindustrie, dierenopvangcentra, diergezondheidsdienst, humane zorg, proefdiersector, (dier)geneesmiddelenindustrie, kinderboerderijen, onderzoeksinstituten, hippische sector, wildbeheer, dierentuinen en natuurbeheer

Binnen deze organisaties vervullen diermanagers functies als medewerker- PR en Voorlichting, educatief medewerker, (praktijk)docent en instructeur, beleids- en stafmedewerker, commercieel medewerker, onderzoeksmedewerker, biotechnicus, praktijkmanager, medewerker handhaving/inspectie, bedrijfsleider ondernemer, beheerder en hoofd dierversorgung.

Mede op basis van werkveldonderzoeken heeft de projectgroep Kern en Profiel voor deze functies een aantal kerntaken vastgesteld:

- Mede gestalte geven aan interne en externe communicatie;
- Ontwikkelen van communicatief en/of educatief materiaal;
- Inventariseren en vertalen van diergerelateerde wetten, regels en richtlijnen naar consequenties voor de eigen organisatie;
- Het vertalen van wensen van groepen in de samenleving ten aanzien van de omgang met of de behandeling van dieren naar beleidsplannen van overheden of andere organisaties;
- Planmatig organiseren van activiteiten/evenementen/campagnes of delen daarvan;
- Mede gestalte geven aan de ontwikkeling van een marketingstrategie;
- Beheren van eenheden non-productie dieren en proefdieren;
- Het verzorgen van de technische en financiële dieradministratie;
- Signaleren van de welzijns- en gezondheidsstatus van dieren;
- Uitvoeren of meewerken aan onderzoek en vertalen van resultaten;
- Vertalen van belangenconflicten naar houdingen;
- Adviseren bij ethische besluitvorming en het hanteren van een ethische code;
- Zelfstandig communiceren van ethische besluiten.

De diverse taken kunnen echter binnen de context van verschillende functies sterk verschillen, en met name de context waarbinnen de taken worden uitgevoerd bepalen specifiek welke capaciteiten en vaardigheden een Diermanager moet kunnen inzetten. In de tabel hieronder worden de relaties tussen functies en kerntaken overzichtelijk in beeld gebracht:

Tabel 1: De mate waarin kerntaken van belang zijn voor de meest voorkomende functiegroepen

De mate waarin kerntaken van belang zijn voor de meest voorkomende functies waarin afgestudeerden van de opleiding Diermanagement terecht zijn gekomen	Meest voorkomende functies										
	Medewerker PR en voorlichting	Educatief medewerker	Beleids- en stafmedewerker	Commercieel medewerker	Onderzoeksmedewerker	Afdelingshoofd proefdierbeheer	Biotechnicus	Praktijkmanager	Medewerker handhaving en inspectie	Bedrijfsleider, ondernemer, beheerder	Hoofd dierverzorging
Kerntaken											
1. (Mede) gestalte geven aan interne en externe communicatie	Oranje	Groen									
2. Ontwikkelen van communicatief en/of educatief materiaal	Oranje	Groen									
3. Vertalen van wetten, regels en richtlijnen naar de praktijk			Groen			Oranje			Groen	Oranje	
4. Vertalen van wensen en vragen in beleidsplannen			Groen			Oranje		Oranje	Groen	Oranje	Oranje
5. Planmatig organiseren van activiteiten of delen daarvan	Oranje			Oranje	Oranje			Groen			Groen
6. Opstellen van een product- en marktbeschrijving				Groen	Oranje			Oranje		Oranje	
7. Beheren van eenheden non-productiedieren en proefdieren						Groen	Oranje				Groen
8. Verzorgen van technische en financiële administratie				Groen				Groen		Oranje	Groen
9. Signalering van de welzijns- en gezondheidsstatus van dieren					Oranje	Groen		Groen		Groen	Groen
10. Opstellen/uitvoeren van gebied/soortgericht management plan			Oranje								
11. Uitvoeren/meewerken aan onderzoek en vertalen resultaten					Groen	Oranje	Oranje			Oranje	Oranje
12. Leiding geven aan medewerkers			Oranje			Groen		Groen		Groen	Groen
13. Vertalen van belangenconflicten naar houdingen	Oranje		Groen		Oranje			Oranje	Oranje	Oranje	Oranje
14. Adviseren bij ethische besluitvorming			Oranje	Oranje			Oranje			Oranje	Oranje
15. Zelfstandig communiceren van ethische besluiten			Oranje	Oranje						Oranje	Oranje
16. Adviseren over het trainen van dieren					Oranje					Oranje	Groen
Groen= hoofdtak	Oranje = veel voorkomend										

4 Diermanagement en competenties

In dit hoofdstuk komen de beroepscompetenties van de opleiding en zijn majors aan bod, waarbij kennis, vaardigheden en houdingen zijn. Verder is de opleiding getoetst aan de 9 standaarden van het Hbo-niveau (Dublin Descriptoren) en aan de 4 criteria van de HBO-standaard.

4.1 Opbouw van de opleiding

Op basis van de gegevens verzameld in het project Kern en Profiel is een blauwdruk voor de opleiding Diermanagement opgesteld. Om tegemoet te komen aan de breedte van het werkveld biedt de opleiding eerst 2 gemeenschappelijke jaren aan, waarna de student 2 jaar lang een specialisatie of major volgt. De opleiding kent 6 majors, die de sectoren bestrijken die binnen het brede werkveld zijn vastgesteld:

- Beleid en Communicatie
- Companion Animal Management
- Paard en Management
- Proefdierbeheer
- Wildlife Management (met een internationale 2-jarige variant)
- Dieren in de Zorg (met ingang van 2009-2010)

Het curriculum is modulair opgebouwd waarbij in de modulen studenten beroepsproducten moeten leveren die passen bij de kerntaken binnen bepaalde functies of rollen uit het werkveld. Daarvoor zijn de kerntaken vertaald naar kerncompetenties.

4.2 Beroepscompetenties

Onder beroepscompetenties wordt de vermogens (cognitieve vaardigheden, handelingsvaardigheden en attitudes) verstaan om beroepstaken adequaat uit te voeren. Voor de opleiding Diermanagement zijn, na consultatie van het werkveld, 9 van de beroepscompetenties vastgesteld als kerncompetenties. De kerncompetenties zijn uitgewerkt op zogenaamde competentiekaarten. Hier is per competentie een beschrijving gegeven van beroepscontext (in welke type situaties zal de medewerker zich bevinden, welke rol zal hij daarin vervullen), handelen (welke handelingen voert de medewerker uit en waaraan moeten die handelingen voldoen) en beroepsproduct (welk product of dienst moet de medewerker leveren, en waaraan moet dat product of die dienst voldoen) (zie Bijlage I).

De 9 kerncompetenties van Diermanagement:

1. Formuleren van dier- & natuurbelief;
2. Inventariseren en vertalen van diergerelateerde wetten, regels en richtlijnen;
3. Planmatig organiseren van activiteiten of delen daarvan;
4. Opstellen van een product- en marktbeschrijving voor de sector non-productiedieren. Met 'product' wordt hier niet alleen stoffelijke goederen bedoeld, maar ook een nieuwe activiteit of een dienst. 'Markt' kan hier ook 'doelgroep' betekenen;
5. Kiezen/implementeren/beheren van kwaliteitszorgsystemen ten behoeve van dierbeheer;
6. Opzetten van of meewerken aan onderzoek en vertalen van resultaten naar praktische toepassing;
7. Resultaatgericht samenwerken in multidisciplinair teamverband;
8. Vertalen van belangenconflicten naar houdingen binnen de mens-dierrelatie;
9. Adviseren bij dierethische besluitvorming.

Deze kerncompetenties worden tijdens opleiding in de eerste 2 jaren opgedaan op beginnend niveau 1 en op gevorderd niveau 2. Met de kerncompetenties op deze niveaus is de afgestudeerde in staat om op het basisoniveau te functioneren in het werkveld van Diermanagement. Daarnaast is per major een aantal verdiepende kerncompetenties vastgesteld die worden verworven op professioneel niveau 3. Deze stellen diermanagers in staat op een hoger niveau te functioneren in de werkveldsector(en) behorende bij de major van hun keuze (zie Bijlage I). De competenties opgedaan op niveau 3 vormen de eindkwalificaties van de

opleiding. Tegelijkertijd vormt dit de beginkwalificatie van een beginnend beroepsbeoefenaar in het werkveld van Diermanagement.

De verdiepende kerncompetenties per major:

Companion Animal Management

- 4A. Klantbeheer ten behoeve van omzet
- 4B. Voorlichting aan klanten
- 4C. Adviseren over import en export van diergelateerde producten
- 5A. Adviseren over en toepassen van kwaliteitszorgsystemen t.b.v. dierbeheer

Dier en Samenleving (voorheen: Beleid en Communicatie)

- 1A. Gestalte geven aan beleid ten aanzien van interne en externe communicatie
- 1B. Vertalen van wensen van groepen in de samenleving ten aanzien van de omgang met of de behandeling van dieren naar beleidsplannen van overheden of andere organisaties.
- 2A. Inventariseren en vertalen van diergelateerde wetten, regels en richtlijnen
- 3A. Ontwikkelen van communicatieve materialen en activiteiten
- 3B. Ontwikkelen van educatieve en onderwijskundige materialen en activiteiten

Dieren in de Zorg

- 1A. Formuleren van dierbeleid
- 2A. Inventariseren en vertalen van diergelateerde wetten, regels en richtlijnen voor dieren die in de zorg ingezet worden
- 3A. Planmatig organiseren van activiteiten of delen daarvan waarbij dieren als onderdeel van therapie of activiteit ingezet worden
- 4A. Opstellen van een marktbeschrijving voor instellingen die dieren inzetten in de zorg
- 5A. Controleren van kwaliteitszorgsystemen voor zorgboerderijen en kinderboerderijen waar dieren onderdeel zijn van de activiteit/therapie
- 6A. Uitvoeren van een onderzoek naar dieren in de zorg, resultaten worden vertaald naar een praktische toepassing
- 7A. In de zorg werken diverse disciplines, van arts tot vrijwilliger. De student kan met alle partijen samenwerken
- 8A. In de zorg kan er een belangenconflict ontstaan tussen dier en mens, de student kan in dit conflict reflecteren op de eigen houding
- 9A. De student kan een advies geven bij dierethische besluitvorming.

Paard en Management

- 3A. Organiseren of leidinggeven aan hippische projecten of evenementen
- 4A. Opstellen van een product/marktbeschrijving voor het (startende) paardenhouderijbedrijf
- 5A. Beheren/managen van paarden, processen en medewerkers binnen hippische bedrijven
- 6A. Onderzoeksgegevens vertalen naar het hippische werkveld

Proefdierbeheer

- 1A. Formuleren van dier- & natuurbeleid
- 2A. Inventariseren en adviseren over regelgeving bij proefdierengebruik
- 5A. Beheren van eenheden non-productiedieren
- 5B. Beheren van een proefdierfaciliteit
- 6A. Opzetten en/of meewerken aan dierexperimenteel onderzoek

Wildlife Management

- 1A. Formuleren van een natuurbeleidsplan
- 5A. Beheren van een (in)- ex-situ dierpopulatie
- 7A. Resultaatgericht intercultureel samenwerken in multidisciplinair teamverband

4.3 Kennis, vaardigheden en houdingen

De afgestudeerde diermanager levert een bijdrage aan het bevorderen van de bewustwording over het welzijn van het dier binnen de relatie mens-dier, waarbij het accent zowel ligt op de zoölogische status van het dier als op de houding van de mens. Hij is daarom op Hbo-niveau een communicatief vaardige bachelor, die de behoeftes van een dier kan vaststellen en daarover adviseren, beleids- en beheersplannen kan opstellen gericht op het welzijn en noodzakelijke activiteiten daarvoor kan uitvoeren of coördineren. Hij kan deze plannen en activiteiten evalueren en zo nodig bijstellen. De rollen, bijbehorende activiteiten en benodigde competenties daarvoor zijn ontleend aan het beroepenveld waar de HBO-professional werkzaam is en worden door voortdurende contacten met dat beroepenveld bijgesteld.

In de volgende paragrafen wordt aangegeven welke uitwerking de opleiding Diermanagement, dat een sterk natuurwetenschappelijk karakter heeft, heeft gegeven aan de competenties in relatie tot kennis, vaardigheden en houding.

4.3.1 Kennis

In de gemeenschappelijke eerste 2 jaren verwerft de diermanager kennis op gevorderd niveau 2 in de volgende vakkennisgebieden die gerelateerd zijn aan de posities die het dier inneemt:

- Het gehouden dier (huisvesting, gezondheid en ziektes, voeding, welzijn, kwaliteitszorg)
- Het dier in de samenleving (mens-dierrelaties, wet- en regelgeving, ethiek, ethologie, communicatie)
- Het dier in de natuur (natuurbeheer- en beleid, ecologie, flora en fauna)
- Het dier in populaties (voortplanting, genetica, gedrag, evolutie)
- Het dier in de markt (marketing, bedrijfseconomie, sector kennis, communicatie)

Verder verwerft de diermanager in de eerste 2 jaren meer algemene kennis op HBO niveau:

- Communicatie (theorie van advisering, rapportage, presentatie, gespreksvoering)
- Vreemde taal en cultuur (Engels en Duits, PPP, cultural awareness)
- Exacte basis vakken (wiskunde, statistiek, chemie)
- Sector kennis (werkveldoriëntatie, werkveldinterview, marktonderzoek)
- Projectmanagement (theorie projectplan, uitvoering, reflectie/evaluatie, communicatie opdrachtgever)
- Onderzoek (theorie plannen, uitvoeren, rapporteren, statistiek, SPSS, methoden en technieken)

In de majors wordt de kennis verdiept op niveau 3 (professional):

- Dier en samenleving: Communicatie (middelen, intern en extern, corporate, samenwerking), Beleid (gemeente/nationale/ internationale dier- en natuurwet- en regelgeving), NGO's (financieel, juridisch en beleidsmatig, fondsenwerving, kwaliteitszorg), Onderzoekstechniek (houding), Educatie, projectmanagement, conservation biology
- Dieren in de zorg: Gezondheidszorg, EHBO (mens en dier), psychologie (ontwikkelingspsychologie jeugd- en ouderenzorg), psychiatrie, kwaliteitszorg, Animal Assisted Therapy, gedrag, welzijn, ethiek, communicatie (activiteitenplan), methoden en technieken (doelgroepanalyse), bedrijfskunde en – economie (bedrijfsplan)
- Paard en management: projectmanagement (evenementen), bedrijfskunde- en economie (bedrijfsplan), kwaliteitszorg (certificering), kennis paard (anatomie, fysiologie, pathologie, diergezondheidszorg), communicatie (slechtnieuwsgesprek, zorgplan), methoden en technieken (gedragsonderzoek, kwantitatieve genetica)
- Proefdierbeheer: proefdierkunde, biologie (anatomie, fysiologie), chemie (toxicologie, farmacologie, anesthesie, klinisch), immunologie, pathologie, euthanasie (wetgeving, methoden, veiligheid), biotechniek, voeding, kwaliteitszorg (healthmonitoring, genetische microbiologische standaardisatie, systematieken, ethologie), wet- en regelgeving (WOD, DEC), ethiek (maatschappelijk belang en discussie, alternatieven), communicatie (publieksinformatie), gezondheid en welzijn
- Companion Animal Management: voedingskunde (analyse, ontwerp, productie, chemie), weten

regelgeving (eisen grondstoffen, additieven, etikettering, claims), marketing (offertes, salesplan, sectoranalyse, verkooptechniek), communicatie (marketing-, Duits, cultuurverschillen, advisering, rapportage), kwaliteitszorg (dierenwelzijn en -gezondheid, HACCP), bedrijfseconomie, verandermanagement

- Wildlife Management: ecology (soorten, populaties, ecosystemen), biodiversiteit en behoud, wet- en regelgeving (Flora & Fauna, Habitat en Vogel), beleid en beheer (Natura 2000, natuurwaarden, dierentuinen), communicatie (beheersplan, beleidsplan, educatie), Conservation (fokprogramma's, genetica) methoden en technieken (Onderzoek(s)plan), statistiek, GIS

4.3.2 Vaardigheden

De vaardigheden die de Diermanager in de eerste 2 jaren verwerft zijn te verdelen in een aantal categorieën:

- Algemene vaardigheden: samenwerken, reflecteren, ethisch handelen, projectmanagement, organiseren, leiding geven, ondernemen
- Communicatieve vaardigheden: schriftelijk rapporteren, plannen schrijven (communicatie, beleid), tekst redigeren, mondeling presenteren, gespreks- en vergadertechniek, adviseren, brainstormen, argumenteren
- Onderzoeksvaardigheden: inventariseren, analyseren, argumenteren, selecteren, evalueren, meetinstrumenten ontwikkelen
- Engelse taalvaardigheden: writing (summary, article, research poster) reading, presentations
- Praktische vaardigheden: laboratoriumvaardigheden, animal handling, inventariseren flora en fauna, observeren financiële analyses, kostprijberekening, meten (technisch, gedrag), rekenen
- Computervaardigheden: ICT, word, excel, power point, SPSS, Vortwin,

In de majors worden deze vaardigheden waar relevant verdiept op niveau 3. Ook worden nieuwe vaardigheden aangeleerd, specifiek voor de betreffende major:

- Dier en samenleving: kwalitatief onderzoek, sociaal onderzoek, gedragsbeïnvloeding, lobbyen, communicatie-/educatiemiddelen ontwikkelen, websites, didactiek, ontwikkelen onderwijsmateriaal, financiële verslaglegging
- Dieren in de zorg: reflecteren, gedrag en attitudes herkennen, coaching, gesprekstechnieken, EHBO, auditen, hygiëne/ veiligheids/gezondheidsprotocollen opstellen/uitvoeren, mens/diergedrag observeren/herkennen, (morele) conflicthantering, doelgroepanalyse, bedrijfsplan opzetten, bedrijfsvoering
- Paard en management: managen personeel/vrijwilligers, PR/sponsor/dienstenmarketing, budgetteren en begroten, calamiteitenplan uitvoeren, SWOT analyses opstellen, bedrijfsdoorlichting, kwaliteitsborging, zorgplan opstellen, lab analyse (bloed, mest, urine), communicatie (persbericht, tijdschrift, slecht-nieuwsgesprek), paardgedrag observeren en herkennen (Observer), websites maken, onderzoekstechnieken
- Proefdierbeheer: rekenen (chemisch, dosering), voorraadbeheer, animal handling, biotechnische handelingen, lab vaardigheden (opzetten dierexperiment, dissectie, immunisatie, bloed), monitoring (huisvesting, hygiëne, veiligheid, gezondheid, ziektes, ongerief, humane eindpunten), opstellen en uitvoeren kwaliteitshandboek, weerbaarheid, wet- en regelgeving toepassen, communicatie (publiekinformatie, argumenteren, artikel), DEC-aanvraag² schrijven, adviseren over dierethische besluitvorming, statistische poweranalyse, vertalen onderzoek/morele waarden naar welzijnsstandaarden, en die inpassen in bedrijfsvoering/onderzoek, auditing (checklist, handboek opstellen)
- Companion Animal Management: diervoeders analyseren/ontwerpen, kostprijberekening, product/marktbeschrijving, toepassen wet- en regelgeving in productontwerp, promotie dierproduct, verkoopgesprek, offerte opstellen, klantbenadering (cultural awareness, marketingcommunicatie), kwaliteitszorg m.b.t. welzijn en gezondheid dier (analyseren, toepassen, opzetten, HACCP), advisering, bedrijfsvoering (administratiesysteem, bedrijfseconomische berekeningen), leidinggeven

² Aanvraag bij een Dier Ethische Commissie om een experiment met dieren te mogen uitvoeren.

- **Wildlifemanagement:** veldwerk, ecologisch advisering (tender, wetenschappelijk onderzoek, statistiek, adviesrapport), opstellen/ implementeren/evalueren beheersplan, survey en sampling techniques, GIS/GPS, inventarisatie vegetatie, ethisch handelen, communicatie (naar stakeholders), zoo management (houden dieren, beheren collectie en fokprogramma's), verzorgen zoo-educatie, communicatie (persbericht, brochure, speakers notes, strategierapport intercultureel), toepassen/adviseren wet- en regelgeving, lobbyen, Engelse taal

4.3.3 Houdingen

Om de beroepstaken adequaat te kunnen uitvoeren, dient de Diermanager over de juiste beroepshouding te beschikken: als dé managementopleiding op het gebied van mens-dierrelaties en welzijn van dieren is de basishouding een professionele (moreel verantwoorde) afweging van belangen van mens en dier, steeds met het oog op het welzijn van het dier.

De beroepshouding zal natuurlijk in verschillende beroepscontexten, per beroepstaak/-product verschillen. Per major zijn de noodzakelijke attitudes benoemd:

- **Dier en samenleving:** flexibel, rationeel, innovatief, origineel, klantgericht, respectvol, integer, geduldig, resultaatgericht, betrouwbaar, deskundig, betrokken, kwaliteitsgericht, zelfstandig
- **Dieren in de zorg:** reflecterend, empatisch, teamplayer, respectvol, ontwikkelingsgericht, verantwoordelijk, integer, leergierig, initiatiefrijk, zelfstandig
- **Paard en management:** creatief, verantwoordelijk, loyaal, innovatief, klantgericht, kritisch, rationeel, open, wetenschappelijk, holistisch, veiligheidsbewust, kostenbewust, flexibel
- **Proefdierbeheer:** klantvriendelijk, besluitvaardig, kwaliteitsbewust, analytisch, zorgvuldig, open/onbevooroordeeld, integer, kritisch, leergierig, verantwoordelijk, stressbestendig, planmatig, proactief, doel/resultaat/oplossingsgericht, creatief, respectvol, praktisch, teamplayer, argumentatief, zelfverzekerd
- **Companion Animal Management:** Luisterend, overtuigend, inlevend, creatief, doortastend, commercieel, betrokken, innovatief, betrouwbaar, internationaal georiënteerd, kritisch
- **Wildlife Management:** deskundig, resultaatgericht, collegiaal, teamplayer, betrouwbaar, coöperatief, doortastend, open, proactief, internationaal georiënteerd, argumentatief, inlevend, creatief, verantwoordelijk

4.4 Hbo-niveau en HBO-standaard

In dit opleidingsprofiel moet de opleiding expliciet getoetst worden aan de landelijke afspraken over Hbo-niveau en kwaliteit: dit gebeurt aan de hand van de Dublin Descriptoren en de HBO-standaard.

4.4.1 Hbo-niveau

Een van de dwingende eisen in accreditaties is dat de competenties van de opleiding aansluiten bij de internationaal geaccepteerde aanduiding van Hbo-niveau, zoals beschreven in de Dublin Descriptoren (zie bijlage II). Tabel 2 laat zien hoe in de opleiding Diermanagement het Bachelor niveau wordt geborgd door de relaties te tonen tussen de DM kerncompetenties en de Dublin Descriptoren.

Tabel 2 Relatie tussen DM kerncompetenties en Dublin Descriptoren.

DM Hoofdcompetenties ↓	Dublin descriptoren									Aantal propedeuse (P) en hoofd fase (H) modules waar competentie direct in voorkomt
	Kennis en inzicht	Professionaliteit	Argumenteren	Oplussen van problemen	Verzamelen van gegevens	Interpreteren	Oordeelsvorming	Communicatie	Leervaardigheden	
1. Formulieren van dier- & Natuurbeleid	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2P + 7H Beleid is nauw verbonden met management. Met name majoren WM en BC
2. Inventariseren en vertalen van diergerelateerde wetten regels en richtlijnen.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2P + 6H Met name major WM, PB
3. Planmatig organiseren van activiteiten of dele ervan	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2P + 12H Verdeeld over de majoren, i.h.b. PM, en centraal in de stages
4. Opstellen van een product-en markt-beschrijving voor de sector non-productiedieren	■	■	■	■	■	■	■	■	■	1P + 4H Met name major CAM, PM
5. Kiezen/implementeren/ beheeren van kwaliteits-zorgsystemen ten behoeve van dierbeheer	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2P + 6H Met name major PB, PM en minor AWQM
6. Opzetten of meewerken aan onderzoeken en vertalen van resultaten naar praktische toepassing.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	4P + 11H + AO Alle descriptoren komen bij elkaar in het AO waar de student zijn HBO kennis en vaardigheden moet tonen
7. Resultaatgericht samenwerken in multidisciplinair teamverband.	■	■	■	■	■	■	■	■	■	1P + 7H Met name in opleidingsgedeelde modules
8. Vertalen van belangenconflicten naar houdingen binnen mens-dierrelaties	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2P + 9H DM opereert in een pluralistische wereld, met name WM, BC, PB en AWQM
9. Adviseren bij dierethische besluitvorming	■	■	■	■	■	■	■	■	■	2P + 8H DM stelt het verantwoorden van diergebruik centraal, met name WM, PB, AWQM en DZ
Toepassing van de descriptoren in de opleiding DM	Gekoppeld aan de mate van boeken en readers. Accent bij het formuleren van beleid, marktproduct, zorgsysteem en onderzoek	Omzetten van kennis in een concreet praktijkproduct. Meest centraal bij beleid organisatie onderzoek en samenwerking	De complexiteit waarin DM opereert vraagt naast een technische ook om een maatschappelijke onderbouwing	Als HBO zet DM in op praktijkgerichte veranderingen	Onderzoek(jes) staat centraal in de opleiding	Toekennen van betekenis als sleutel tussen waarneming en conclusie, m.n. bij onderzoek, kwaliteitssystemen en belangenconflict	Meningsvorming gekoppeld aan het formuleren van aanbevelingen. Daarnaast bij bepalen eigen positie in de mozaiek van maatschappelijke standpunten	Formeel bij schriftelijke en mondelinge presentaties en informeel bij stagevoorbereiding	Reflectie op het eigen handelen. Centraal bij groepswork via UPSAT scoreformulier en mentorgesprekken	

Legenda ■ = sterke mate; ■ = minder sterke mate; □ = niet aanwezig

In tabel 2 zijn de negen kerncompetenties afgezet tegen de Dublin Descriptoren. De laatste kolom geeft aan in hoeveel modules (stages, AO) de kerncompetenties voorkomen met, waar nodig, een specificatie van de majoren/minoren waar de competenties met name van belang zijn.

De onderste rij geeft bij iedere Dublin Descriptor een toelichting over hoe die geïnterpreteerd moet worden voor de opleiding Diermanagement. Geconcludeerd kan worden dat de eindkwalificaties van Diermanagement aansluiten bij de Dublin Descriptoren.

4.4.2 HBO-standaard

In 2009 is in het document "Kwaliteit als opdracht" de zogenaamde HBO-standaard geformuleerd voor alle HBO Bachelor-opleidingen. Deze houdt in dat de opleiding ervoor moet zorgen dat studenten aan het eind van de studie dienen te beschikken over een gedegen theoretische basis, onderzoekend vermogen, professioneel vakmanschap, en voldoende beroepsethiek en maatschappelijke oriëntatie. In de volgende paragrafen wordt beschreven hoe de opleiding voldoet aan de HBO-standaard.

4.4.2.1 Gedegen theoretische basis

Zoals in hoofdstuk 4.3.2 is aangegeven, verwerft de Diermanager in de eerste 2 jaar een gedegen theoretische basis, zowel wat betreft Diermanagement vakkennis als meer algemeen HBO-kennisgebied. De kennis wordt in de major verdiept met die onderdelen die voor de gekozen major relevant zijn. Voor vakliteratuur worden erkende standaardwerken gericht op het beroepsdomein voorgeschreven maar worden er ook veel actuele dictaten en readers gebruikt die specifiek gericht zijn op thema's die vaak voorkomen in het werkveld. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van beleidsnota's van het ministerie en provincies, en van relevante websites.

De ontwikkelingen op vakkennisgebied worden structureel in de gaten gehouden door periodieke bevraging van het werkveld in de vorm van enquêtes, en terugkoppeling via externe opdrachten, stagebezoeken, en afstudeeropdrachten, zodat het onderwijs(materiaal) regelmatig kan worden geactualiseerd. Er wordt stelselmatig gebruik gemaakt van de meest recente wetenschappelijke vakliteratuur, o.a. door toegang tot de WUR-bibliotheek. Een en ander heeft ertoe geleid dat een nieuwe, 10^e competentie wordt beschreven, waarmee de opleiding onder andere de specifieke diergerichte kennis wil versterken. Het programma van de eerste 2 jaar zal daarom de komende tijd worden aangepast.

Kennis wordt in iedere module getoetst, in ieder geval altijd via een individueel – meest schriftelijk – examen.

4.4.2.2 Onderzoekend vermogen

Het onderzoekend vermogen van de student wordt vanaf dag 1 gestimuleerd. In de eerste module doen studenten al onderzoek, als oriëntatie op het toekomstige werkveld. In Tabel 2 van de Dublin Descriptoren op de vorige bladzijden is te lezen dat competentie 6 – de onderzoekcompetentie – in de DM modules het sterkst en vaakst voorkomt van alle competenties. Ook in de beschrijvingen van kennis, vaardigheden en houdingen (“innovatief”, “kritisch”) in paragraaf 4.3 valt te lezen dat aan het onderzoekend vermogen van de student een grote waarde wordt toegekend.

Vanaf het begin is er in het programma specifieke aandacht voor onderzoek(vaardigheden), methoden en technieken, statistiek, en ICT programma's die gebruikt worden voor onderzoek, zoals SPSS en Arc-GIS. Ook via interne en externe opdrachten, en opdrachten via het Lectoraat wordt het onderzoekend vermogen geactiveerd. De afstudeeropdracht, tenslotte, het sluitstuk van de opleiding, heeft een zeer duidelijke onderzoekscomponent (competentie 6 op niveau 3) en wordt uitgevoerd op basis van een goedgekeurd onderzoeksvoorstel.

In het nieuwe basisprogramma dat nu ontwikkeld wordt, is versterkte aandacht voor onderzoekvaardigheden, ook voor kwalitatief onderzoek.

4.4.2.3 Professioneel vakmanschap

In de missie van de opleiding valt te lezen dat de diermanager een “wezenlijke bijdrage levert aan de verdere professionalisering van het (inter)nationale werkveld”. Daarom wordt er door de opleiding voor gezorgd dat de studenten kennis en vaardigheden aanleert, evenals de juiste houding (zie 4.3), nodig om als professional in het latere (internationale) werkveld te kunnen functioneren.

De beroepscompetenties zijn ten eerste al opgesteld in samenwerking met en gevalideerd door hetzelfde werkveld (zie hoofdstuk 5) waarin de diermanager later als professional terechtkomt. Daarnaast komen studenten in het onderwijsprogramma veelvuldig in aanraking met de beroepspraktijk. Niet alleen zijn de beroepsproducten/taken/casussen die de studenten in iedere module moet leveren/uitvoeren/bestuderen gebaseerd op échte beroepsproducten en taken, maar ook moeten alle studenten echte opdrachten uitvoeren voor externe opdrachtgevers uit het werkveld (verplichte module, afstudeeropdracht). Daarnaast voeren studenten in andere modules, voor het Lectoraat, en via VIP's (Vrij Invulbare Punten) regelmatig opdrachten

voor het werkveld uit. In een aantal modules zitten excursies naar het werkveld (dierentuinen, natuurgebieden) en in veel modules wordt gebruik gemaakt van gastsprekers, professionals uit het beroepenveld. Verder is er minstens een keer per periode (4x) een Studium Generale en/of een symposium waarin verschillende vertegenwoordigers uit het werkveld een rol spelen. Ook de werkgroep Animoso levert een rol. De werkgroep van Diermanagement is opgericht door studenten en functioneert zelfstandig. Het doel van Animoso is studenten als aanvulling op het onderwijsaanbod een verbredend en verdiepend inzicht te geven in het werkveld van de diermanager. Daartoe organiseert de werkgroep lezingen en excursies en een jaarlijkse reis naar een buitenlandse bestemming. Naast verdieping en verbreding kunnen studenten via de activiteiten van Animoso contact leggen met organisaties en personen uit het werkveld.

In de verplichte Engelstalige module People, Planet, Profit, waarin het opzetten van een onderneming in het buitenland centraal staat en waarin onderdelen als Cultural Awareness en International Law aan de orde komen, komt expliciet de internationale oriëntatie van de opleiding naar voren – alsook in het aanbieden van het vak Engels gedurende de eerste 2 jaren, en het gebruik van een aantal Engelstalige standaardwerken in verschillende modules. In de major Wildlife Management, waarin de internationale oriëntatie van alle majors het sterkst is, worden alle modules in het Engels gegeven.

De confrontatie met de realiteit van de beroepspraktijk is het grootst tijdens de stages. De student loopt 3 stages:

- een diervverzorgingsstage van 4 weken in jaar 1 in een asiel, dierentuin, manege of dierenwinkel
- een oriëntatiestage van 20 weken in jaar 2 in een organisatie van keuze in het werkveld
- een majorstage van 20 weken in jaar 4 in een organisatie in het werkveld van de gekozen major

In de stages leert de student het werkveld kennen en krijgt hij affiniteit met de diverse werkzaamheden die daar worden verricht. In het binnenland worden studenten altijd door de begeleidende docent bezocht, die daardoor meer inzicht krijgt in wat er speelt in het werkveld en controleert of de opleiding nog steeds aansluit bij de werkzaamheden in datzelfde werkveld. Een derde van het huidige docentenbestand heeft, voorafgaand aan de functie als docent, meerjarige werkervaring binnen het beroepsdomein.

4.4.2.4 Beroepsethiek en maatschappelijke oriëntatie

De core-business van de diermanager ligt bij de mens-dierrelatie en het welzijn van het dier. Gezien de in hoofdstuk 3.2 geschetste ontwikkelingen in het werkveld en de maatschappij is de diermanager kwaliteits qua een beroepsbeoefenaar die voortdurend relaties legt met maatschappelijke en ethische kwesties. De opleiding heeft die essentiële bagage van de diermanager expliciet vastgelegd in 2 competenties: de competentie “vertalen van belangenconflicten naar houdingen binnen mens-dierrelaties” en de competentie “Adviseren bij dierethische besluitvorming” (nr 8 en 9 - zie 4.2). In Tabel 2 is duidelijk dat deze competenties in sterke mate en vaak in het onderwijs een rol spelen.

Reflectie is daarbij een essentieel instrument en vormt daarom ook een onderdeel van een van de leerlijnen in het didactisch concept van de opleiding. Voor leren reflecteren is vooral ruimte binnen het programma van de studieloopbaanbegeleiding (gehele opleiding). Daarnaast wordt in verschillende modules expliciet gebruik gemaakt van reflectie: in een aantal modules in de propedeuse en in modules in bepaalde majors zijn procesverslagen integraal onderdeel van het leerproces.

Sinds 2012 is er binnen de opleiding ook aandacht voor duurzaamheidsaspecten. Zowel in de vorm van gastlezingen binnen een aantal modules en daarbuiten, als ook in de vorm van een nieuwe internationale minor specifiek gericht op duurzaamheid.

5 Raadpleging en validering werkveld

In het kader van het HAO-project Kern en Profiel in 2002 zijn er voor de opleiding Diermanagement landelijke opleidingscompetenties vastgesteld. Na vaststelling en beschrijving van deze competenties zijn ze voorgelegd aan de leden van de Externe Adviescommissie (EAC) en andere vertegenwoordigers uit het werkveld ter legitimering. Vervolgens zijn de competenties ter validering voorgelegd aan vertegenwoordigers van het werkveld (zie bijlage III).

In 2005 is het nieuwe onderwijsprogramma, gebaseerd op deze beroepscompetenties, van start gegaan. Een blijk van erkenning van het onderwijsprogramma door het werkveld is dat Diermanagement als enige opleiding lid is mogen worden van de European Association of Zoos and Aquaria (EAZA) in 2008. Ook het werkveld van de major Proefdierbeheer heeft de opleiding Diermanagement officieel erkend als Hbo-opleiding die de artikel-12-status kan verlenen.

De opleiding Diermanagement is enig in haar soort is en heeft haar beroepscompetenties niet kunnen vergelijken met en toetsen aan kwalificaties van andere opleidingen. Daarom heeft de opleiding zelf de beroepscompetenties opgesteld. Zoals aangegeven in hoofdstuk 3 is daarbij zorgvuldig gekeken naar de eisen die het werkveld aan afgestudeerden stelt. Vervolgens is het competentieraamwerk voorgelegd aan en gevalideerd door het werkveld zelf.

Dit competentieraamwerk is natuurlijk geen statisch geheel. Om het curriculum actueel te houden, worden de beroepscompetenties op regelmatige basis en op verschillende manieren geëvalueerd:

- De Externe Adviescommissie (EAC) treedt op als formele vertegenwoordiging van het werkveld. In deze commissie zijn overheid, bedrijfsleven, onderwijs en onderzoek vertegenwoordigd. De EAC komt minstens 2x per jaar bijeen en geeft gevraagd en ongevraagd advies over de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en trends in de sector en hoe deze vertaald kunnen worden naar het onderwijs.
- Daar waar de student in aanraking komen met het beroepenveld, zoals bij stages of afstudeeropdrachten, wordt door de begeleidende docent besproken of de eisen uit de beroepspraktijk aansluiten bij de (eind)kwalificaties van de student.
- Signalen over nieuwe ontwikkelingen tijdens symposia, lezingen en workshops, overlegorganen waarin docenten zitting hebben, vakbeurzen, WUR-contacten, informatie uit vacatures, en enquêtes worden in de verschillende majorteams benut voor terugkoppeling. Indien van belang, worden die ter bespreking voorgelegd in het projectteam dat de actualiteit en relevantie van beroepstaken, competenties, curriculum, bewaakt en nieuwe ontwikkelingen bespreekt en aanpassingen voorstelt
- De opleiding probeert structureel zicht te krijgen op de vraag in hoeverre alumni de competenties beheersen, of de competenties voldoen, en of er competenties gemist worden. In de eerste helft van 2009 hebben twee studenten Diermanagement in het kader van hun afstudeeropdracht een onderzoek verricht onder 156 organisaties/bedrijven die regelmatig DM-stagiaires hebben. Deze organisaties is voorgelegd of de competenties relevant, dekkend, en actueel zijn. De conclusie luidt dat de kerncompetenties in voldoende tot goede mate aansluiten op het werkveld. De majorcompetenties worden grotendeels als relevant ervaren, maar werden niet altijd even goed beheerst. Ook worden suggesties gedaan voor een aantal aanvullende competenties zoals op het gebied van communicatie, taalvaardigheid en onderzoek. Als eindoordeel gaven de respondenten van het onderzoek aan de kern- en majorcompetenties van Diermanagement het rapportcijfer 7. De opleiding is van plan dit onderzoek regelmatig te herhalen.
- Eens in de 4 jaar verricht de opleiding een telefonisch alumni-onderzoek waarbij de alumni van de afgelopen vier afstudeercohorten onder andere bevroegd worden over de relevantie van de beroepscompetenties met betrekking tot hun huidige werkzaamheden.

Informatie verkregen via bovenstaande kanalen heeft mede geleid tot de huidige aanpassing van de eerst 2 jaren.

Bronvermelding

Beroepskwalificaties Opleiding Diermanagement Een kwantitatief onderzoek naar de relevantie van competenties, Joyce Kerstens, IOWO Nijmegen, oktober 2003.

Competenties Diermanagement onder de loep. Kwaliteitsonderzoek naar aansluiting van de competenties van de opleiding Diermanagement op het werkveld, Anna van Hout en Sandar van der Woude, Van Hall Larenstein, Leeuwarden, 12 juni 2009

Kwaliteit als opdracht, HBO-raad, Den Haag, augustus 2009.

Landelijke Opleidingscompetenties Diermanagement, Drs F. de Jong, Ing. R. Bras (red), Van hall Instituut, september 2002.

Richting geven aan het timmermansoog Algemeen Referentiekader, Certiked – VBI, Rotterdam, Maart 2007.

Bijlagen

Bijlage I	Competenties Diermanagement
Bijlage II	Dublin descriptoren
Bijlage III	Overzicht van de bij de validatie betrokken personen en organisaties
Bijlage IV	Overzicht van organisaties die hebben meegewerkt aan het onderzoek “Competenties Diermanagement onder de loep”
Bijlage V	Testimonials Diermanagers

Bijlage I Kerncompetenties

1. Formuleren van dier- & natuurbeleid

Beroepscontext

Type situatie

Binnen een dier- en natuurbeschermingsorganisatie, dierentuin, overheidsinstantie of andere organisatie of bedrijf moet een medewerker, in een functie op het gebied van de mens-dierrelatie, veranderingen doorvoeren in het beleid. Wensen en vragen vanuit de samenleving moeten, in overleg, vertaald worden naar de organisatie. Besluiten van de overheid, van overkoepelende organisaties en andere relevante dierkundige, maatschappelijke en bedrijfsmatige aspecten worden verwerkt in een praktische beleidsnotitie.

Rol

Beleidsmedewerker

Handelen

De medewerker signaleert en analyseert ontwikkelingen in de samenleving en/of eigen organisatie, vertaalt deze analyse in een visie voor de eigen organisatie en beschrijft voor het management of bestuur, in concrete beleidspunten hoe de organisatie op de ontwikkelingen inspeelt. Daartoe

- verzamelt hij informatie
- ontwikkelt ideeën
- overlegt met anderen en participeert hij in relevante netwerken
- ordent en vertaalt deze gegevens in concrete aanbevelingen en adviezen
- schrijft een concrete beleidsnotitie.

Handelingscriteria

- basis van het handelen is de beleidslevenscyclus
- toont ook bij ontbrekende beleidskaders initiatief
- zichtbaar in product(criteria)

Product

Een beleidsnotitie waarin de analyse van de ontwikkelingen is uitgewerkt in beleidsaanbevelingen voor de organisatie voor de komende jaren.

Eventueel subproduct

(aanvullend) Analyse- cq. onderzoeksrapporten (zie nr. 6)

Productcriteria

- beschrijft de ontwikkelingen in de samenleving
- beschrijft de relevantie van de ontwikkelingen voor zowel de organisatie als de samenleving
- bevat een duidelijke en volledige beschrijving van de huidige en toekomstige situatie
- bevat heldere en operationele doelen
- bevat een duidelijke, volledige en verantwoorde onderbouwing en analyse van de gemaakte keuzes
- verantwoordt het nieuwe beleid en de onderliggende keuzes helder en degelijk
- het nieuwe beleid past binnen hoger gelegen wettelijke kaders en richtlijnen, de beleidskaders van de organisatie en is afgestemd op de doelgroep/klanten van de organisatie
- sluit aan bij denkwijze, wensen en afspraken van betrokken partijen, afdelingen/disciplines
- het nieuwe beleid is haalbaar en uitvoerbaar
- maakt gebruik van reële instrumenten om doelen te realiseren en evalueren
- bevat systematische beschrijving van te nemen stappen, tijdsplan en begroting

Dimensies of variabelen in situatie

- meerdere belanghebbenden
- conflicterende doelstellingen
- vertalen vage wensen naar concrete beleidsdoelen
- onduidelijke beleidskaders
- aantal gesprekspartners

2. Inventariseren en vertalen van diergelateerde wetten, regels en richtlijnen

Beroepscontext

Type situatie

Zowel de EU, de overheden als overkoepelende organisaties reageren op veranderingen in de samenleving ten aanzien van onze kijk op en behandeling van dieren, d.m.v. wetgeving en richtlijnen. Er moet voor de werkeenheden uitgezocht worden welke regelgeving consequenties heeft voor de eigen organisatie.

Rol

Beleidsmedewerker

Handelen

De medewerker houdt relevante ontwikkelingen van (inter)nationale wet- en regelgeving van lagere overheden en branche organisaties actief bij.

Handelingscriteria

De medewerker

- brengt bestaand beleid en de visie erachter helder onder woorden
- interpreteert adequate informatie ten behoeve van de eigen organisatie of delen daarvan

Product

Rapport/nota

Productcriteria

- helder en leesbaar rapport
- de analyse en aanbevelingen zijn onderbouwd

3. Planmatig organiseren van activiteiten of delen daarvan

Beroepscontext

Type situatie

Voor alle organisaties geldt dat het vastgestelde beleid alleen uitgevoerd kan worden als de coördinatie van activiteiten/evenementen, inzet van middelen en bijdrage van medewerkers en andere betrokkenen op een systematische en doelmatige wijze op elkaar is afgestemd. Het is een bestuurlijk en organisatorisch proces dat nodig is voor bijvoorbeeld het in stand houden van zeldzame (huis)dierrassen, het managen of van een dierartsenpraktijk of manege, het ontwikkelen van Natuur en milieueducatief materiaal of activiteit of het in de markt zetten van een nieuw dierhouderijproduct. Steeds komen daarbij werkzaamheden voor die betrekking hebben op organiseren, plannen, leiding geven en delegeren. Hiervoor moet een planningscyclus worden ontwikkeld en uitgevoerd.

Rol

Initiator/organisator/coördinator

Handelen

De medewerker ontwikkelt in overleg met betrokkenen de organisatiestructuur en de bijbehorende planningscyclus en voert deze planningscyclus uit om de organisatie succesvol te runnen.

Handelingscriteria

De medewerker:

- draagt zorg voor heldere taakomschrijvingen
- scheidt de condities die nodig zijn voor succesvolle planning
- zorgt voor planning van mensen en middelen op korte en middellange termijn
- vergelijkt technische en bedrijfseconomische kengetallen met de norm
- signaleert en communiceert knelpunten in de planningscyclus en ondervangt deze
- stelt de doelen en het kader vast
- bepaalt de meest efficiënte en effectieve organisatiestructuur
- legt bovenstaande in heldere formuleringen vast en communiceert dit naar belanghebbenden
- draagt zorg voor het vervullen van alle gestelde voorwaarden voor de organisatie
- zet benodigde administratiesystemen op en houdt deze bij/past deze aan

Product

Een doelmatig georganiseerde en beheerde organisatie of deel ervan.

Productcriteria

- de organisatiedoelen worden op een efficiënte en effectieve wijze gerealiseerd
- duidelijke taken en bevoegdheden van betrokkenen
- inzichtelijke administratieve ondersteuning
- past binnen de beleidskaders
- heeft draagvlak bij de medewerkers
- is helder geformuleerd en werkbaar

4. Opstellen van een product- en marktbeschrijving voor de sector non-productiedieren¹

Beroepscontext

Type situatie

De non-productiedierensector wordt gekenmerkt door een grote verscheidenheid aan organisaties variërend van sterk profit-gericht tot zeer ideëel. Een gezamenlijk kenmerk is echter dat zij ten behoeve van de continuïteit van hun activiteiten zich regelmatig moeten oriënteren op nieuwe markten, diensten en producten om bijvoorbeeld in de commerciële sector nieuwe afzetmogelijkheden voor producten voor dieren te identificeren maar ook in de not-for-profit sector bijvoorbeeld nieuwe doelgroepen voor donateurwerving aan te boren. In al deze situaties moeten nieuwe mogelijkheden voor producten, diensten of activiteiten voor nieuwe en bestaande klanten of doelgroepen onderzocht en beschreven worden.

Rol

Onderzoeker/marketeer/ondernemer

Handelen

De medewerker ontwikkelt een marketingplan voor een nieuwe of bestaande productmarktcombinatie. Daartoe

- beschrijft en analyseert hij product en markt,
- ontwikkelt hij een marketingstrategie en
- geeft hij inzicht in kosten en baten.

Handelingscriteria

Zichtbaar in productcriteria

Product

Een beschrijving van mogelijkheden voor nieuwe producten in bestaande of nieuwe markten.

Productcriteria

- bevat een onderbouwde beschrijving van product en markt
- geeft inzicht in de mogelijke marktomvang
- beschrijft en onderbouwt de marketingstrategie
- bevat begroting personele inzet en middelen afgestemd op mogelijkheden eigen organisatie
- bevat stappenplan inclusief tijdsplanning

¹ Met product wordt hier meer dan alleen stoffelijke goederen bedoeld. Het product kan ook een nieuwe activiteit zijn of een dienst. Markt kan ook doelgroep betekenen.

5. Kiezen/implementeren/beheren van kwaliteitszorgsystemen ten behoeve van dierbeheer

Beroepscontext

Type situatie:

Veel werkzaamheden en processen in de dierhouderij en gerelateerde sectoren worden op een gestandaardiseerde wijze in geschreven procedures vastgelegd. Dit is belangrijk wanneer handelingen uniform dienen te worden uitgevoerd, de procedures inzichtelijk moeten zijn voor interne en externe betrokkenen, productie- en productrisico's in kaart moeten worden gebracht en waarborgen voor de kwaliteit moeten worden kunnen gegeven. Situaties waarin dit kan voorkomen variëren van productieprocessen ten behoeve van bijvoorbeeld petfood tot het managen van dierenartspraktijken of het beheren van eenheden dieren.

Het systematisch beschrijven, analyseren op risico's (HACPP), controleren en evalueren van proces en product is het domein van de zorgsystemen. Bijzondere vormen hiervan zijn ARBO-systemen, SOP-systemen in de proefdiersector en milieuzorgsystemen. Wetgeving maar ook afspraken op sectorniveau zorgen voor een toename van alle verschillende typen zorgsystemen voor b.v. de diervoederindustrie, dierenartspraktijken maar ook voor dierentuinen.

Rol

Kwaliteitsmedewerker

Handelen

De medewerker adviseert over de keuze van in te voeren zorgsystemen, draagt zorg voor up-to-date procesbeschrijvingen en procedures, begeleidt introductie en uitvoering van de systemen in alle geledingen van de organisatie, controleert de processen, voert de administratie ten behoeve van controle en evaluatie.

Handelingscriteria

De medewerker

- kan onderbouwd advies geven over in te voeren systeem of systemen
- weet om te gaan met wensen en mogelijkheden van verschillende geledingen in de organisatie
- administreert nauwkeurig
- rapporteert helder en doelgericht

Producten

1. advies voor introductie systeem
2. (kwaliteits)handboek
3. administratie t.b.v. auditing (waaronder een dierregistratiesysteem)
4. rapportage

Productcriteria

- Ad1: geeft onderbouwd advies voor keuze
bevat aanwijzingen hoe dit in de verschillende geledingen van de organisatie te introduceren
- Ad2: nauwkeurige beschrijving van de deelprocedures
eenduidige, heldere aanwijzingen voor handelingen en te voeren administratie
- Ad3: up-to-date en accuraat
- Ad4: is bruikbaar als basis voor een verbetertraject

6. Opzetten of meewerken aan onderzoek en vertalen van resultaten naar praktische toepassing

Beroepscontext

Type situatie

Als voorbereiding op of evaluatie van een (beleids)activiteit, situatie, producten, en/of het onderwerp moet een analyse of evaluatie plaatsvinden. Resultaten van praktijkgericht of wetenschappelijk onderzoek moeten vertaald worden naar bruikbare aanbevelingen voor de praktijk.

Rol

Onderzoeker/adviseur

Handelen

De medewerker analyseert of evalueert een (beleids)activiteit, situatie, product en/of het onderwerp of assisteert hierbij.

Dit houdt achtereenvolgens in:

1. probleemanalyse beschrijven
2. onderzoeksopzet ontwerpen
3. gegevens verzamelen
4. gegevens analyseren
5. conclusies trekken en onderbouwen
6. aanbevelingen/advies formuleren
7. rapporteren

Voor vertaling van onderzoeksgegevens naar bruikbare aanbevelingen voor de praktijk gelden stappen 3 t/m 7.

Handelingscriteria

De medewerker:

- werkt methodisch en resultaatgericht
- laat zien onderzoekstechnieken te beheersen (observeren, literatuur bestuderen, interviewen)
- interpreteert adequaat de informatie gekregen uit de analyse of evaluatie
- toont visie en overzicht (helikopterview)

Product

Een (onderzoeks)rapportage, waarin de analyse of evaluatie is uitgewerkt en aanbevelingen zijn geformuleerd voor de (nabije) toekomst.

Eventuele tussenproducten

- beschrijving probleemanalyse
- onderzoeksopzet
- analyse resultaten
- aanbevelingen/adviezen (naar praktische toepassing)

7. Resultaatgericht samenwerken in multidisciplinair teamverband

Beroepscontext

Type situatie

Producten en activiteiten kunnen alleen gerealiseerd worden met multidisciplinaire samenwerking, zoals in projectteams.

Rol

Teamspeler

Handelen

De diermanager werkt samen met verschillende disciplines om een gemeenschappelijk resultaat te halen.

Handelingscriteria

De teamspeler:

- creëert voor zichzelf en deels voor anderen een situatie waarin naast taakgericht ook mensgericht wordt samengewerkt
- heeft inzicht in zijn eigen gedrag, gedragstype en teamrol en kan deze goed onder woorden brengen
- kan gedragstypes en teamrol bij anderen inschatten en hier op een positieve en constructieve manier mee omgaan
- toont een open, onbevooroordeelde houding naar andermans denkbeelden en wetenschappelijke opvattingen
- is sensitief naar anderen
- streeft minimaal naar een consent
- stelt gezamenlijk belang boven eigenbelang

Product

Prettige werksituatie en een beter resultaat

Productcriteria

De samenwerking:

- is effectief en efficiënt
- is naar ieders tevredenheid
- is consentgeoriënteerd

8. Vertalen van belangenconflicten naar houdingen binnen de mens-dierrelatie

Beroepscontext

Type situatie

Er zijn verschillen van inzicht of conflicten tussen belanghebbende partijen, zoals dierenbeschermende organisaties, wetenschappers, huisdierbezitters, recreanten, veehouders en het publiek, aangaande het juiste gebruik van dieren en/of de grenzen van het diergebruik. De diermanager kan gevraagd of ongevraagd advies geven over hoe de conflicten geïnterpreteerd, benaderd en beheerst kunnen worden.

Rol

Onderzoeker/adviseur

Handelen

De diermanager verheldert het conflict door de wensen van partijen en spanningen tussen partijen, ten aanzien van het houden van dieren, terug te voeren naar mens- en diergeoriënteerde denkbeelden. Hiermee geeft hij inzicht in (elkaars) opvattingen en bevordert hij bij dierethische vraagstukken het wederzijds begrip tussen partijen.

Handelingscriteria

De diermanager:

- toont een open, onbevooroordeelde houding naar partijen
- toont begrip voor de betrokken denkbeelden en attitudes
- werkt methodisch
- verricht effectief deskresearch
- communiceert adequaat (vragen stellen, luisteren, samenvatten)

Product

Schriftelijk of mondeling advies ten behoeve van voorlichtingcampagnes, natuur- en milieueducatie, beleidsnotities, waarin denkbeelden en attitudes worden beschreven en verklaard en aanbevelingen worden gedaan voor passende communicatie.

Productcriteria

Het advies:

- geeft de essentie van het probleem goed weer
- duidt de partijen op hun mensbeeld, dierbeeld en moraal
- vertaalt denkbeelden naar attitudegebonden kennis, gevoelens en intenties
- vindt binnen de verschillen overeenkomsten die als basis dienen voor een oplossing
- communiceert de informatie correct, volledig en begrijpbaar

9. Adviseren bij dierethische besluitvorming

Beroepscontext

Type situatie

Instellingen en organisaties kunnen voor een moreel dilemma staan waarin de belangen van mens en dier met elkaar botsen, zoals gezondheidsbelangen van de mens versus welzijnsbelangen van het dier, bescherming van het individuele dier versus de soort, kwantiteit versus kwaliteit van dierenopvang. In zo'n situatie moet men een ethisch besluit nemen en de betekenis en reikwijdte van het besluit aan anderen verantwoorden. De diermanager kan bij de ethische besluitvorming gevraagd of ongevraagd advies geven.

Rol

Adviseur/voorlichter

Handelen

De diermanager adviseert op het gebied van dierethiek. Daarbij ondersteunt hij verantwoordelijken in het proces van ethisch verantwoord afwegen en kan hij ethische besluiten communiceren naar belanghebbenden en –stellenden. Hiermee ondersteunt hij de volledigheid en weloverwogenheid van het ethische besluit.

Handelingscriteria

De diermanager:

- analyseert volledig en juist de verschillende facetten van het probleem waaronder de belangen die verstrengeld zijn.
- verheldert ethische concepten en afwegingsmogelijkheden m.b.t. concreet diergebruik
- betreft de belangen van alle partijen (mens en dier) gelijkwaardig in het advies.
- opereert binnen de heersende ethische opvattingen en de diengerelateerde wetten
- behandelt zorgvuldig alle relevante concepten en afwegingsmethoden, zonder daar een persoonlijk gewicht aan te geven.
- schat de gevoeligheid van het besluit goed in.
- vat het besluit adequaat samen, met scheiding van hoofd- en bijzaken.
- schat de relevante kenmerken van de doelgroep/actoren goed in.
- houdt rekening met de belangen en gevoelens van de doelgroepen
- communiceert het besluit mondeling of schriftelijk op een wijze die aangepast is aan de kenmerken van de doelgroep.

Product

Een professionele schriftelijke of mondelinge bijdrage aan het ethisch verantwoord afwegen van het diergebruik en aan de communicatie van een ethisch besluit.

Productcriteria

Het advies:

- geeft de essentie en de gevoeligheid van het probleem goed weer
- duidt de relevante ethische concepten juist
- geeft de voor- en nadelen van de verscheidene afwegingsmogelijkheden goed weer
- communiceert de informatie correct, volledig en begrijpbaar
- toont begrip voor de negatieve reacties
- nodigt uit tot verder dialoog

Bijlage II Dublin descriptoren

In 2009 is de opleiding gevisiteerd door Certiked-VBI, de visiterende en beoordelende instantie die was aangetrokken om de opleiding in het kader van accreditatie te beoordelen. Certiked-VBI heeft de 5 Dublin-descriptoren verder uitgewerkt en opgesplitst in 9 deel-descriptoren. Deze zijn gebruikt als basis voor Tabel 2 op pagina 22. Hieronder de toelichting van Certiked-VBI:

De Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie NVAO verwijst in haar Accreditatiekader Bestaande Opleidingen naar 'internationaal geaccepteerde beschrijvingen van de kwalificaties van een Bachelor of een Master'. In de bijlage van het Accreditatiekader wordt een omschrijving van het niveau gegeven aan de hand van de zogenaamde Dublin Descriptoren.

Zowel NVAO als Certiked stellen zich op het standpunt dat een opleiding(sinstituut) deze nader concretiseert, in aanvulling op domeinspecifieke (vakinhoudelijke) eisen. Certiked meent dat het goed is een richtlijn te geven voor een concretisering van de Dublin Descriptoren. Deze richtlijn is niet voorschrijvend, maar dient als uitgangspunt voor het concretiseren en toetsen van de Descriptoren.

Certiked heeft op basis van de Dublin Descriptoren een typisch profiel ontwikkeld voor Master en voor Bachelor. Deze profielen zijn richtinggevend bij het beoordelen of studenten het betreffend niveau hebben behaald.

Bachelorprofiel

1/ Kennis en inzicht

De Bachelor heeft actuele kennis en inzicht op het niveau van (inter)nationaal geaccepteerde handboeken op belangrijke onderdelen van zijn vakgebied. Zijn kennis richt zich op het kunnen vinden van oplossingen voor vraagstukken in het beroepenveld.

2/ Toepassen kennis en inzicht

De Bachelor kan de genoemde kennis en inzicht toepassen met als doel een professionele benadering van de beroepspraktijk, het opstellen van argumentaties en het oplossen van problemen. Concreter:

Professionaliteit is in staat een adequate analyse te doen van een vraagstuk en te komen tot een adequate probleemstelling te komen tot een projectmatige aanpak waarbij meerdere invalshoeken worden bekeken alvorens een standpunt wordt ingenomen. Daarbij wordt actuele (internationale) kennis en inzicht gebruikt.

Argumenteren is in staat een argumentatie op te bouwen met een logische opbouw (oorzaak-gevolg keten) in herkenbare stappen.

Oplossen van problemen de Bachelor bekijkt meerdere alternatieven alvorens hij tot een oplossing komt. Hij onderbouwt waarom hij juist voor die oplossing kiest.

3/ Oordeelsvorming

Verzamelen en interpreteren van relevante gegevens en van daaruit een oordeel vormen dat mede gebaseerd is op maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische afwegingen.

Verzamelen van gegevens de Bachelor verzamelt gegevens doelgericht en systematisch, gerelateerd aan een beroepsgericht vraagstuk. Hij ziet erop toe dat de verzamelde gegevens consistent en realistisch zijn en relevant voor het vraagstuk.

Interpreteren de Bachelor is in staat om gegevens te analyseren en te verwerken en een uitleg te geven over het belang van de gegevens. Hij verzamelt gegevens uit de beroepspraktijk en hanteert actuele inzichten en gegevensverwerkingsmethodieken.

De oordeelsvorming van een Bachelor blijkt uiteindelijk uit het oordeel dat op grond van de gegevens tot stand komt en daaruit logisch af te leiden is. Hij biedt een adequate oplossing voor een vraagstuk in de beroepspraktijk en overziet gevolgen van de oplossingen. Kan realistische aanbevelingen doen, ook voor eventueel vervolgonderzoek.

4/ Communicatie

De Bachelor is in staat om verbaal en schriftelijk kennis, motieven en informatie over te dragen op een publiek van specialisten en niet-specialisten. Hij realiseert zich dat gekozen oplossingen ook negatieve effecten kunnen hebben.

Mee kunnen werken in een multidisciplinaire en/of internationale omgeving en het voldoen aan eisen die het participeren in een arbeidsorganisatie stelt.

5/ Leervaardigheden

De Bachelor bezit leervaardigheden om een studie succesvol af te ronden. De Bachelor neemt initiatieven als de studievoortgang dreigt te staken. Hij heeft zelfinzicht en beschikt over reflectievaardigheden. Weet zichzelf te stimuleren en vertoont de noodzakelijke discipline om een vervolgstudie op Masterniveau adequaat op te pakken.

Bijlage III **Overzicht van de bij de validatie betrokken personen en organisaties**

De leden van de externe opleidingscommissie (september 2002):

- Dr. H. Blom, voorzitter, Proefdierdeskundige, Universiteit van Utrecht.
- Drs. E. Virginia, beleidsmedewerker non-productiedieren, Dierenbescherming, Den Haag.
- Drs. E. Bethlehem, plv. directeur IPC-Plant-Dier, Barneveld.
- Prof. D. Boon, Advocaat te Zuidhorn, Hoogleraar Dierenrecht, faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Utrecht.
- Dr. E de Hullu, Hoofd voorlichting en communicatie, Staatsbosbeheer, Zeist (inmiddels geen lid meer vanwege verandering van werkgever).
- Ing. J. Govers, curator Artis, Amsterdam.
- Ir. G. van der Peet, programmaleider Dier en Welzijn, Expertise Centrum LNV, Ede
- Dr. J. Meijer, Hoofd afd. R&D, Swine Research Centre, Boxmeer.
- Drs. W. Wieling, voorzitter CvB, Van Hall Instituut, Leeuwarden.
- Drs. F. de Jong, directeur opleiding Diermanagement, Van Hall Instituut, Leeuwarden.

Vertegenwoordigers uit het werkveld betrokken bij validatie en legitimatie:

- Drs. E.J. Tjalsma, dierenarts, verwijscentrum voor gezelschapsdieren, Wilhelminaoord.
- Ing. R. Boersma, directeur buro Equest, Nijkerk.
- Mw.Ing. S. de Maat, coördinator Sophia Vereeniging te Amsterdam.
- Ing. J. Engelsma, Oudemirdum, Rabobank Nederland.
- Prof.dr. R. Remie, Solvay Pharmaceuticals.
- Mw.Ing. M. Staal, hoofd communicatie en voorlichting, Stichting Flevo-landschap, Lelystad.
- Drs. J. Bartels, directeur Horse-Academy, Hooge Mierde.
- Mw.Drs. P. Fuchs, directeur Animaux, Hilversum.
- Ir. S. Haverkamp, directielid AOC Friesland, Leeuwarden.
- P. Wolters, directeur Zodiac Zoos, Warnsveld.

Responsoverzicht van Organisaties betrokken bij het IOWO-onderzoek uit 2003

1.	Aap, stichting	Almere
2.	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek	Veen wouden
3.	Artis eaza (europ.ass.of zoos & aquaria)	Amsterdam
4.	Beaphar b.v.	Raalte
5.	Blijdorp, diergaarde	Rotterdam
6.	Bond tot bescherming van honden	's Gravenhage
7.	BPRC biomedical primates research center	Rijswijk
8.	Centrum natuur en milieu educatie	Hengelo
9.	Comité anti stierenvechten	Utrecht
10.	Dier & park, vereniging	Arcen
11.	Dierenbescherming provincie Groningen	Groningen
12.	Dierenhotel lelystad	Lelystad
13.	Dierenkliniek Wolvega	Oldeholtspade
14.	Dierenopvangcentrum polderweg, ver.	Amsterdam
15.	Dierenpark de Vleut	Best
16.	Ecodrome-park Zwolle	Zwolle
17.	Ecomare centrum voor Wadden- en Noordzee	De Koog
18.	EDC Erasmus Universiteit	Rotterdam
19.	Fries natuurmuseum	Leeuwarden
20.	Friese vogelbeschermingwachter	Gytsjerk
21.	Gemeente Utrecht, stadsboerderij Transwijk	Utrecht

22.	Hope farms	Woerden
23.	Interpet products	Apeldoorn
24.	Kasteeltuinen Arcen b.v.	Arcen
25.	KLM dierenhotel	Schiphol-centrum
26.	Koninklijk Nederlands geleidehondenfonds, St.	Amstelveen
27.	N.o.p. papegaaienpark, St.	Veldhoven (gem.oerle)
28.	Natuurcentrum Ameland	Nes ameland
29.	Natuurmonumenten	Heerlen
30.	Natuurmonumenten	Ruinen
31.	NCA, Netherlands Centre alternatives animal	Utrecht
32.	Noorderdierenpark b.v.	Emmen
33.	Pavo stimulan b.v.	Barneveld
34.	Plaswijckpark, stichting	Rotterdam
35.	Ptc +	Barneveld
36.	Punktur ijslandse paarden	De punt
37.	PV (praktijkonderzoek veehouderij)	Lelystad
38.	Rodi petfood b.v.	Opmeer
39.	Royal Canin b.v.	Veghel
40.	RUU diergeneeskunde gezelschapsdieren	Utrecht
41.	Safaripark Beekse Bergen	Hilvarenbeek
42.	Sophia-vereniging tot bescherming van dieren	Amsterdam
43.	Staatsbosbeheer Assen	Assen
44.	TNO-PML Prins Maurits laboratorium	Rijswijk ZH
45.	Vink sales b.v.	Harderwijk
46.	Vlinderstichting, de	Wageningen
47.	Friese milieu federatie	Leeuwarden
48.	Stichting MEK	Oosterhout
49.	Fryske gea, it	Beetsterzwaag
50.	Wakker Dier, St.	Amsterdam
51.	Dierenpark Antwerpen	Antwerpen
52.	Id-lelystad	Lelystad
53.	CDC Nijmegen	Nijmegen
54.	Solvay pharmaceuticals b.v.	Weesp
55.	RUG biologisch centrum afd. Gedragsfysiologie	Haren
56.	Organon Nederland bv	Oss
57.	Kameleon advies	Arnhem
58.	Platform verantwoord huisdierbezit	Barneveld
59.	Zeehondencreche Pieterburen	Pieterburen

Bijlage IV **Overzicht van organisaties die hebben meegewerkt aan het onderzoek “Competenties Diermanagement onder de loep”**

Tabel 1, Wildlife Management

Naam stagebedrijf	Land
1. Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek	Nederland
2. Bosgroep Midden Nederland	Nederland
3. Dierenpark Emmen	Nederland
4. Dierenrijk Europa	Nederland
5. Dierentuin	Nederland
6. It Fryske Gea	Nederland
7. ITC International Institute for Geo-Info	Nederland
8. Landschap Noord-Holland	Nederland
9. Nederlands Instituut voor ecologie	Nederland
10. Regelink Ecologisch Onderzoek	Nederland
11. Staatsbosbeheer	Nederland
12. Stichting Bargerveen Radboud Universiteit	Nederland
13. Stichting Papegaaiehulp	Nederland
14. Stichting Ravon	Nederland
15. Natuurmuseum Nijmegen	Nederland
16. Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde te Antwerpen	België
17. Allwetterzoo Münster	Duitsland
18. Deutsche Wildtier Stiftung	Duitsland
19. Environment Canada National Wildlife Research Centre	Canada
20. Massey University	Nieuw Zeeland
21. Proyecto Carey	Costa Rica
22. IFAW	Duitsland
23. Royal Forest & Bird protection Society (Ark in the Park project)	Nieuw Zeeland
24. University of Alberta	Canada
25. Paignton Zoo Environmental Park	Groot Brittannië
26. Helsinki Zoo	Finland

Tabel 2, Companion Animal Management

Naam stagebedrijf	Land
1. Curalis dienstverlening BV	Nederland
2. Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren	Nederland
3. Nestle Purina Petcare Ijmuiden	Nederland
4. Ouwehands Dierenpark	Nederland
5. Rodi Petfood bv	Nederland
6. Dierenbescherming Afdeling Groningen	Nederland

Tabel 3, Proefdierbeheer

Naam stagebedrijf	Land
1. Animal research institute AMC (ARIA)	Nederland
2. Centraal Veterinair Instituut van Wageningen UR	Nederland
3. Erasmus Medisch Centrum	Nederland
4. Solvay Pharmaceuticals	Nederland
5. UMCG Chirurgisch Onderzoekslaboratorium	Nederland

Tabel 4, Major Beleid en Communicatie

Naam stagebedrijf	Land
1. AOC de Groene Welle Hardenberg	Nederland
2. AOC Friesland	Nederland
3. AOC Oost Doetinchem afdeling Diervverzorging	Nederland
4. AOC Terra Emmen	Nederland
5. Safaripark Beekse Bergen	Nederland
6. Centrum voor Natuur en Milieu Educatie Maastricht en regio	Nederland
7. Dolfinarium Harderwijk	Nederland
8. Groenhorst College	Nederland
9. Koningin Sophia Vereeniging	Nederland
10. Stichting Dier & Recht	Nederland
11. Stichting Het Flevo-landschap	Nederland
12. Stichting IFAW	Nederland
13. Stichting Plaswijckpark	Nederland
14. Vereniging Natuurmonumenten	Nederland
15. Voedsel en Waren Autoriteit, noord	Nederland
16. Vogelpark Avifauna	Nederland
17. Zodiac Zoos Hoofdkantoor	Nederland
18. Bundesamt für Naturschutz	Duitsland
19. Peruvian Association for Conservation of Nature- APECO	Peru
20. St. Petersburg College Veterinary Technology	V.S.
21. Ministry of food and Agriculture - Veterinary Pets Clinic	Ghana

Tabel 5, Paard en Management

Naam stagebedrijf	Land
1. Animal Science Group Wageningen UR	Nederland
2. CAH Dronten (Paard en kracht)	Nederland
3. Gunnewick Mengvoerders BV	Nederland
4. Hoogland BV	Nederland
5. Bit - Reed Business BV	Nederland
6. Zadel- en tuigmakerij Harrie van den Bosch	Nederland
7. Hof Kassermann, Horses and Dreams	Duitsland
8. Zuchtverband für das Ostfriesische und Alt-Oldenburger Pferd e.V.	Duitsland

Tabel 6, Meerdere majors

Naam stagebedrijf	Major	Land
1. Aqua Zoo Friesland – Hogeschool Van Hall Larenstein	BC – WM – CAM	Nederland
2. Koninklijke Nederlandse Hippische Sportfederatie	BC – PM	Nederland
3. Natuurmuseum Fryslân	BC – WM	Nederland
4. Stichting Apenheul	BC – WM	Nederland
5. Chester Zoological Gardens	BC – WM	Groot Brittannië

Diermanagement

Major Dier en samenleving

Interview met Imke Putman (23 jaar)

Educatief medewerker bij Ouwehands Dierenpark in Rhenen

"Ik heb voor HBO Diermanagement in Leeuwarden gekozen, omdat ik iets met dieren en educatie wilde doen. Na de open dag te hebben bezocht wist ik zeker dat deze studie de juiste keuze was. De reden dat ik voor de major Dier en samenleving heb gekozen is omdat deze major zich naast beleid en communicatie ook op educatie richt. De studie heeft mij geholpen aan mijn huidige droombaan!"

Imke studeerde in 2011 af als diermanager en is werkzaam als educatief medewerker bij Ouwehands Dierenpark in Rhenen (provincie Utrecht). Zij is werkzaam bij twee afdelingen. Bij de afdeling Biologie & Educatie ontwikkelt Imke speurtochten en allerlei andere educatieve activiteiten voor bezoekers van het dierenpark. Daarnaast is ze actief bij de Beestenberde. Deze afdeling verzorgt educatieve diervoorstellingen in het park. Imke heeft in eerste instantie gesolliciteerd voor de baan in de educatie en in de diervoorstelling. Dat zij nu echter ook mag helpen als diertrainer is een unieke kans voor een diermanager. Je wordt met de studie Diermanagement namelijk niet opgeleid tot diertrainer!

"Het leukste aan deze baan vind ik dat ik werk in de educatie, de diervoorstelling én dat ik dieren mag trainen. Het is echt te gek dat ik deze drie dingen mag combineren. Het is voor velen een droom om lekker buiten te werken met dieren. Voor mij past dit helemaal in het plaatje!"

Imke aan het werk bij Beestenberde

Tijdens de studie heeft Imke bij verschillende bedrijven stage gelopen. Haar diervoorstellingstage heeft Imke gelopen bij Ouwehands Dierenpark en daar was ze werkzaam in het zeeleeuwentheater. Hier hielp ze bij de verzorging van de zeeleeuwen. In het tweede studiejaar heeft zij haar oriëntatiestage gelopen bij het Dolfinarium in Harderwijk en daar liep ze mee in het educatieteam. Tijdens deze stage gaf ze rondleidingen aan bezoekers en werkte ze aan 'de werknemerskrant'. Een informatieve krant met het laatste parknieuws voor alle werknemers. Imke heeft hier veel geleerd en veel werkervaring opgedaan wat nu van pas komt in haar huidige baan. Na afloop wist ze zeker dat ze de major Dier en samenleving wilde gaan volgen. Haar majorstage heeft ze gelopen bij het Natuurmuseum Fryslân in Leeuwarden. Naast het geven van rondleidingen heeft Imke hier mee mogen werken aan de opzet van een nieuw educatief project.

Ouwehands Dierenpark in Rhenen

"Ik vond tijdens de studie altijd alles leuk en had, naast het werken met dieren, geen specifieke ambities. Gelukkig heb ik de juiste keuze gemaakt door de major Dier en samenleving te kiezen. Met deze major ben je namelijk breed inzetbaar in het werkveld. Wat ik nu doe vind ik heel erg leuk, het is echt mijn droombaan!"

Imke heeft veel geleerd tijdens de studie. Ze heeft veel praktijkervaring op kunnen doen tijdens de stages wat nu van pas komt in haar huidige baan. Daarnaast is Imke actief geweest binnen studentenvereniging Osiris. Deze studentenvereniging is voor alle studenten van Hogeschool van Hall Larenstein. Imke is erg positief over Osiris. Ze heeft hier leren organiseren en leren plannen; twee vaardigheden die ze goed kan toepassen in haar huidige werkveld.

Interview met Rianne de Jong en Susan Peeters Management assistentes bij Curalis Dienstverlening BV

Rianne de Jong

Rianne wist niet goed wat ze wilde doen na het behalen van haar VWO diploma. Daarom heeft zij eerst een jaar gewerkt in de administratieve sector. Deze werkervaring gaf haar veel vertrouwen in het vinden van een baan voor de toekomst, zodat zij met een genust hart gestart is met de opleiding Diermanagement. Deze opleiding heeft zij in 3,5 jaar afgerond. In februari 2010 is zij afgestudeerd.

"Een pluim op mijn afstudeeronderzoek was dat alle gecontroleerde Curalis-dierenklinieken goedgekeurd zijn door de Arbeidsinspectie."

De diervverzorgingsstage van vier weken heeft Rianne gelopen in Schotland bij het Highland Wildlife Park. De volgende stage vond plaats bij Curalis, met als opdracht het implementeren van software. Helaas was de software nog niet voldoende voltooid en heeft ze zich bezig gehouden met het testen van software, het maken van brochures, websites en nieuwsbrieven. Daarna heeft zij stage gelopen bij AB Oost.

Hier heeft Rianne onder andere een enquête ontworpen om het personeelsbeleid binnen dierenklinieken te inventariseren.

Rianne heeft haar afstudeeropdracht uitgevoerd in opdracht van Curalis. Door middel van de risico-inventarisatie en -evaluatie heeft ze binnen de Curalis-dierenklinieken onderzoek gedaan naar knelpunten in arbeidsomstandigheden.

"Ik heb veel geleerd bij Curalis, omdat je als stagiaire bij veel verschillende dierenklinieken komt. Je wordt uitgedaagd om na te denken waarom iets in de ene dierenkliniek wel speelt en in de andere niet. Daarnaast heb ik ontzettend veel kennis opgedaan tijdens mijn stage."

*Tips van Susan en Rianne zijn:
 Vertrouw op je gevoel en probeer
 zoveel mogelijk ervaring op te doen
 tijdens je stage!*

Rianne de Jong en
 Susan Peeters

Na het afronden van het VWO wilde Susan graag iets doen in de dierensector omdat deze sector haar ontzettend aantrekt. Zo heeft ze besloten om de opleiding Diermanagement te volgen. Tijdens de opleiding heeft Susan aanvullend de cursussen dierenartsassistent verkort en het honden- en kattenbesluit gevolgd. Susan is in juni 2009 afgestudeerd.

"Ik dacht altijd dat ik graag iets met dieren wilde doen, maar ik ben erachter gekomen dat ik het leuker vind om met mensen te werken. Waarbij de combinatie mens-dier voor mij een enorm grote rol speelt."

Susan liep haar diervverzorgingsstage in Emmeloord bij een dierenkliniek en voerde daar een klanttevredenheids-onderzoek uit. De twee daarop volgende stages heeft ze uitgevoerd bij Curalis. Een van haar vele opdrachten was om beoordelings- en functioneringsgesprekken te analyseren. Daarnaast behoorde het opstellen van

protocollen en het implementeren van een mini-kaartjessysteem, tot de vele taken welke ze bij Curalis heeft uitgevoerd. Met het mini-kaartjessysteem wordt er structuur in het bestelproces aangebracht. Susan heeft haar afstudeeropdracht tevens uitgevoerd bij Curalis. Haar opdracht was om kengetallen in Curalis-dierenklinieken inzichtelijk te maken. Met kengetallen kun je een dierenkliniek proactief sturing geven en zo gerichte beslissingen nemen voor de toekomst.

"Het leukste aan de stages vond ik de veelzijdigheid aan taken. Ik heb de mogelijkheid gekregen om met veel onderwerpen mee te kijken en mee te denken waarbij sommige onderwerpen eruit werden gelicht. Hierin kon ik mij verdiepen."

"Ik vond het een leuke studie, het is fijn dat de opleiding breed georiënteerd is."

Curalis is een bedrijf dat de dierenartsen ondersteunt bij niet-veterinaire zaken van dierenklinieken, zodat de dierenarts voornamelijk dierenarts kan zijn. Voorbeelden van niet-veterinaire zaken zijn: personeelsmanagement, financiën, marketing, administratie, boekhouding.

Op dit moment zijn er negen dierenklinieken bij Curalis aangesloten. Uiteraard wil Curalis dit graag uitbreiden.

Susan is op dit moment bezig met het implementeren van de software Cura.com. Deze software ondersteunt de dierenarts in zijn werkproces. Tevens is de software op internet toegankelijk zodat je vanaf iedere computer, waar dan ook ter wereld, toegang hebt tot de kliniekgegevens. Naast het implementeren bezoekt Susan de Curalis-dierenklinieken, hierbij ondersteunt ze problemen en probeert ze structuur aan te brengen in de klinieken.

Rianne houdt zich binnen Curalis voornamelijk bezig met Marketing en Communicatie. Daaronder valt bijvoorbeeld het beheren van de websites en het maken van nieuwsbrieven. Susan en Rianne hebben dus beide een baan overgehouden aan hun stage. Ze willen allebei graag nog jaren bij Curalis werkzaam blijven.

Meer weten? Kijk op onze website: www.vanhall-larenstein.nl
 Voor meer informatie over Curalis, kijk op www.curalis.nl

Foto door Rianne Fluks en Cynthya Russchen

Interview met Majorie van Doormaal (33) Labodeskundige bij de Vrije Universiteit in Brussel

"Nederland is één van de voorlopers op het gebied van alternatieven voor dierproeven. Maar zowel binnen als buiten Nederland is er nog veel werk te verrichten. Ik heb gewerkt voor verschillende organisaties binnen en buiten Nederland. De manier waarop er met proefdieren gewerkt wordt is overal anders. De komende decennia zullen dierproeven nog steeds worden uitgevoerd. Daarom is het van belang te investeren in alternatieven in de meest brede zin van het woord."

Na haar HAVO begon Majorie met een MBO opleiding aan de Middelbare Laboratorium School. Na het behalen van haar diploma wilde ze echter meer iets met dieren en daarom schakelde zij over naar Diermanagement met de major Proefdierbeheer. Voor haar eerste stage deed zij een onderzoek naar parameters voor dierenwelzijn in opdracht van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Eén van de parameters die ze vond was 'ultrasone vocalisatie' (ook wel USV's genoemd, door dieren gemaakte geluiden, die te hoog zijn voor een mens om te kunnen horen). Voor haar tweede stage werkte zij achter de schermen mee aan het verbeteren van een onderzoeksmethode bij varkens. Daarnaast werkte ze ook mee aan een gezamenlijk onderzoek naar de invloed van groepshuisvesting op varkens. Toen zij in 1999 ging afstuderen heeft ze haar onderzoek naar USV's verder uitgebreid.

Een proefopstelling met ratten.

"Mijn afstudeeronderzoek heb ik gepresenteerd op de 'Biotechnische Dagen' (een congres voor dierverzorgers en biotechnici). Naar aanleiding hiervan heeft productontwikkelaar TNO gevraagd of ze mijn ideeën mochten gebruiken om er een gesubsidieerd onderzoek aan te wijden. Ik heb aan dit project meegewerkt en kreeg na een jaar een baan aangeboden. Ik heb 4,5 jaar bij TNO gewerkt, parttime als dierverzorgster en parttime als onderzoeker. Hierbij deed ik onderzoek naar de drie V's (vermindering, vervanging en verfijning van proeven op dieren). Vervolgens werd het USV-concept overgenomen door Metris B.V. in Hoofddorp. Hieruit is het product 'Sonotrack' ontwikkeld."

Na haar werk bij TNO is Majorie verhuisd naar België. Zij begon daar te werken bij het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid. Hier werkte zij 1,5 jaar aan een project waarbij de toxiciteit van stoffen werd getest op verschillende alternatieven, zoals bijvoorbeeld weefselkweken. De uitkomsten werden vergeleken met menselijke gegevens uit het verleden. Dit project werd uitgevoerd in opdracht van ECVAM, de European Centre for the Validation of Alternative Methods, met subsidie van de Europese Unie. De bedoeling is om in de toekomst een universele toetsingsmethode te ontwikkelen die wereldwijd toepasbaar is voor het meten van toxiciteit. Voor deze methode zijn dan geen nieuwe proefdieren meer nodig.

De Sonotrack, een product van Metris B.V.

"Sommige mensen hebben nog nooit stilgestaan bij de vraag of een anesthesie wel echt verdovend werkt. Bepaalde verdovingen zijn slechts spierverlappers. Dat een dier niet beweegt wil dus niet zeggen dat het op dat moment ook niks voelt! Zo zijn er wel meer voorbeelden te noemen. Ik vind het erg belangrijk dat mensen zich bewust zijn van hun beslissingen."

Inmiddels is Majorie fulltime moeder en parttime labodeskundige bij de Vrije Universiteit in Brussel. Ze coördineert bestellingen en bereidt proefopstellingen voor. Daarnaast helpt ze ook bij het secretariaat van de vakgroep Fysiotherapie. Volgens Majorie ben je als Diermanager uiterst geschikt om mensen te laten nadenken en kritische vragen te stellen over het hoe en waarom van dierproeven. Op het gebied van wet- en regelgeving is Nederland een vooraanstaand land. Toch moet er nog een hoop gebeuren, het kan tenslotte altijd beter. Majorie's advies is: **"Altijd blijven nadenken! Probeer de vooroordelen los te laten en je eigen koers te stellen."**

Meer weten? Kijk op onze website: www.vanhall-larenstein.nl

Door: Erik de Vries

Interview met Jantien Rinkel (22)

Associate Scientist bij de Ingredient Group van Nestlé Purina Petcare

"Ik werk nu pas een paar maanden bij Nestlé Purina Petcare, maar ik heb hier al veel contacten. Dat heb ik te danken aan het feit dat ik mijn beide stages en afstuderen ook bij dit bedrijf heb gedaan. Hierdoor had ik voor het afronden van mijn opleiding al veel praktijkervaring in de Petfood sector. Zodra ik was afgestudeerd, ben ik gelijk gevraagd om voor Nestlé Purina Petcare te komen werken in de Verenigde Staten."

Na het afronden van de HAVO was Jantien zowel geïnteresseerd in onderwerpen als dieren en voeding, als in bedrijfskunde en management. Daarom koos zij voor de opleiding Diermanagement. Zij volgde de afstudeerrichting 'Companion Animal Management'. Ze heeft haar beide stages en afstudeeropdracht uitgevoerd bij Nestlé Purina Petcare. Eerst bij de kwaliteitsafdeling in Limuiden en daarna bij de 'Technical Application Group' (technische implementatie) in Vesuche, Frankrijk. In april 2006 studeerde ze af en vervolgens is ze meteen naar Amerika vertrokken om aan het werk te gaan bij het hoofdkantoor van Nestlé Purina Petcare St. Louis, in de staat Missouri.

"Het leuke van dit werk is dat ik veel moet reizen. Ik bezoek verschillende toeleveranciers en fabrieken van Nestlé Purina in zowel de VS als in Europa. Ik heb een erg uitdagende en afwisselende functie. Niet één dag is hetzelfde. Ook is de sfeer hier goed. Iedereen heeft een passie voor huisdieren."

Jantien op kantoor bij de Ingredient Group in St. Louis, Missouri, VS.

Op dit moment werkt Jantien in 'Product Technology Center'. Hier wordt ze opgeleid tot 'European Raw Materials Manager'. Haar afdeling heeft een wereldwijde verantwoordelijkheid voor de ingrediënten die in verschillende huisdiervoeders worden gebruikt. Ze ontwikkelen en testen nieuwe ingrediënten om de gezondheid van huisdieren te verbeteren. Jantien leidt een project waarbij de kwaliteit van een bepaald ingrediënt wordt onderzocht. Hierbij wordt er vooral gelet op de voedingswaarde en de smakelijkheid van het eindproduct.

Beneful, een productmerk van Nestlé Purina Petcare.

"Ik heb veel gehad aan de vaardigheden die ik tijdens de opleiding Diermanagement heb opgedaan. Specifieke onderwerpen zoals de mens-dier relatie, diervoeding, diergezondheid en marketing komen steeds weer terug in de Petfood industrie. Daarnaast komen vaardigheden zoals onderzoeken, presenteren, samenwerken en leidinggeven goed van pas."

Als deze richting jou ook wat lijkt, dan is Jantien's advies om tijdens je opleiding Diermanagement minstens één stage in de Petfood-sector te lopen. Praktijkervaring is heel waardevol voor verdere carrièremogelijkheden. Daarnaast moet je volgens Jantien verder kijken dan het kader van de opleiding. Je zou bijvoorbeeld voor je 'minor' (vrije deel) kunnen kiezen voor modules uit andere opleidingen, zoals voedingsmiddelentechnologie of bedrijfskunde. Zo kun je zelf je pakket samenstellen en zo breed of specifiek worden opgeleid als je zelf wilt.

Meer weten? Kijk op onze website: www.vanhall-larenstein.nl

Door: Erik de Vries

Interview met Yvonne Stroomer (24 jaar) Projectcoördinator bij de Sophia-Vereeniging in Amsterdam

"Ik wilde van kleins af aan al bij een dierenbeschermingsorganisatie gaan werken. Dat leek mij toen al helemaal te gek. De opleiding Diermanagement ciult vervolgens perfect aan bij deze droom. Bij de major Dier en samenleving krijg je veel te maken met communicatie, beleid en educatie. Kennis en vaardigheden op deze gebieden heb je nodig als je aan de slag wilt bij dierenbeschermingsorganisaties. Daarom heb ik voor deze major gekozen!"

Yvonne studeerde in 2010 af als diermanager en is nu werkzaam als Projectcoördinator bij de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren. Deze vereniging zet zich in voor het behoud van het welzijn van gezelschapsdieren. Het is een organisatie die preventief te werk gaat door middel van het geven van voorlichting over het natuurlijk gedrag, de aanschaf, de opvoeding en de verzorging van huisdieren. Mede dankzij de studie Diermanagement is Yvonne aan deze baan gekomen.

Yvonne aan het werk

De eerste stage, de dierverzorgingsstage, heeft Yvonne gelopen bij dierenhulpcentrum Opglabbeek in België waar wilde dieren worden opgevangen. Hier was zij werkzaam op de intensive care. In het tweede jaar heeft ze haar oriëntatiestage gelopen bij de Sophia - Vereeniging. Daar liep Yvonne mee met het Sophia SnuffelCollege en stuurde ze de vrijwilligers aan. Ook heeft ze gewerkt aan de DierenWegWijzer. Dit is een database met alle dierenorganisaties in Nederland. Haar majorstage heeft zij gelopen bij de Dierenbescherming afd. Noord-Holland Noord. Door haar stages zo gericht mogelijk te kiezen kon Yvonne tijdens haar studie al veel werkervaring op doen bij dierenbeschermingsorganisaties!

"Bij de Dierenbescherming heb ik meegewerkt aan een campagne tegen kattenmoord op Texel. De gemeente Texel was van plan verwilderde katten af te schieten omdat deze op broedvogels jaagden. Het idee voor de campagne was er al, maar ik heb het samen met een van de medewerkers echt opgezet. De campagne riep mensen op hun stem te laten horen door te smeen of een stemformulier in te vullen tegen de kattenmoord. Het project werd steeds groter, groter dan gedacht! Ook de media pakte het goed op en zelfs de Telegraaf kwam erbij! De campagne had echt resultaat, de katten werden niet meer afgeschoten maar juist opgevangen en herplaatst!"

De Sophia-Vereeniging in Amsterdam

Na haar stage heeft Yvonne contact gehouden met de Sophia Vereeniging. Zo bleef haar naam bij de organisatie bekend. Een slimme zet, want op een dag werd ze door hen gebeld. Een van de medewerkers ging weg en ze zochten een vervanger. Daar had Yvonne natuurlijk wel oren naar! Netwerken tijdens je studie kan je dus echt die droombaan opleveren! Ze kwam binnen als projectmedewerker en is nu doorgegroeid tot projectcoördinator van drie projecten.

Het eerste, en grootste project is het Sophia SnuffelCollege. Bij dit project zijn 100 vrijwilligers actief die met hun hond basisscholen bezoeken om kinderen met honden leren om te gaan. Het tweede project zijn de Sophia DierenSprekuren. Er zijn viersprekuren (honden, katten, konijnen en knaagdieren) die zij coördineert. Zelf geeft Yvonne antwoord op vragen die eigenaren van konijnen en/of knaagdieren over hun huisdier hebben. Het laatste project is de Sophia Dieren EHBO. Dit bestaat uit een handboek waarin wordt uitgelegd hoe men bijvoorbeeld verband kan aanleggen bij een hond, stresssignalen kan herkennen bij vogels of een nest pups moet verzorgen. Op het kantoor van de Sophia-Vereeniging kunnen mensen een EHBO examen afleggen. Het leukste aan deze baan vindt Yvonne dat je direct merkt dat je werk invloed heeft op het welzijn van de dieren.

"Het is van belang om een gerichte stagekeuze te maken en deze vervolgens ook optimaal te benutten. Zoek een stage op een plek dat een kanshebber is van 'Daar wil ik later wel terecht komen'. Houd daarnaast contact met het werkveld en doe zoveel mogelijk vrijwilligerwerk om je netwerk te vergroten. Want wanneer er een vacature vrij komt gaan ze vaak eerst intern opzoek naar een geschikte kandidaat!"

Meer weten? Kijk op onze website: www.vanhall-larenstein.nl

Tekst en foto's door Lotte de Haan